

MARTTI LUTHER

Lutherin ajatuksia lasten kasvattamisesta

Vanhempien on ymmärrettävä, että he eivät voi tehdä parempaa palvelusta Jumalalle, kristikunnalle, koko maailmalle ja itselleen kuin kasvattaa hyvin lapsensa... Toisaalta ei mikään ole helpompi tapa ansaita itselleen helvettä kuin se mitä tekee omille lapsilleen, eivätkä vanhemmat voi tehdä suurempaa vahinkoa kuin laiminlyödessään lapsensa, antaessaan heidän kiroilla, manailta, oppia rumia sanoja ja rallatuksia ja antaessaan heidän elää oman mielensä mukaan. Lisäksi yllyttävät monet vielä heitä ylenpalttisesti koristelemalla heitä ja lykkäämällä heitä eteenpäin maailmassa, niin että heistä tulee maailmalle mieleisiä ja että he kiipeävät korkealle ja rikastuvat. Niin huolehditään kaiken aikaa enemmän ruumiin kuin sielun menestymisestä.

Isän ja äidin on tajuttava, että he eivät koskaan pysty omin voimin ja omalla uurastamisellaan kasvattamaan lapsiaan niin kuin pitäisi; sen vuoksi heidän on huudettava Jumalaa avuksi ja rukoiltava näin: Herra Jumala, taivaallinen Isä, auta meitä, että lapsistamme tulisi kunnan ihmisiä.

Monille vanhemmille käy niin, että vaikka he ovat kasvattaneet lapsensa hyvin, näille käy kaikesta huolimatta

huonosti. Jos he menestyvät, kiittäkäämme Jumalaa, jos epäonnistuvat, me olemme ainakin tehneet oman osuutemme. Sillä lasten onnistuminen ei ole meidän vaan Jumalan vallassa; jos hän ei ole laivassa mukana, ei matka koskaan suju hyvin. Vanhemmat eivät saa hellittää yrittämästä lastensa parasta, vaikka lapset ovatkin kiittämättömiä.

Lapsissa ilmenee Jumalan kaikkivalta, viisaus ja taito. Hän on tehnyt heidät tyhjästä; hän on yhden vuoden kuluessa kasvattanut heille taitavasti ja somasti ruumiin, hengen ja kaikki jäsenet. Hän on luonut ja antanut ne heille ja tulee vastedes ravitsemaan ja elättämään heidät. Kuitenkin me kuljemme omia teitämme siitä piittaamatta. Saattaapa meistä tulla Jumalan lahjojen suhteen sokeita ja ahneita... emmekä tiedä, että pienokaiselle on määrätty jo ennen hänen maailmaan tuloaan ja syntymäänsä oma kohtuullinen osuutensa, se mitä ja miten paljon hänen kuuluu saada ja mikä hänestä on tuleva.

Että eläisimme, s. 22–24. Toim. Johannes Hanselmann ja Peter Helbich, suom. Helinä Kuusiola. SLEY. Helsinki 1984. Otsikointi: MB

Kaksi perhettä

Kristityllä on kaksi perhettä. Toinen on maallinen, toinen taivaallinen. Kummatkin ovat Jumalan lahjoja.

Maallinen perhe on Jumalan hyvä asetus, joka perustuu luomiseen. Jo luomisessa Jumala asetti avioliiton (1 Moos. 2:22–24). Hän myös siunasi esivanhempamme sanoen: ”Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa” (1 Moos. 1:28). Tämän siunauksen tähden meillä on omat vanhempamme, sisaruksemme, lapsemme ja muut sukulaistemme. Meille kristityille perhe on pyhä. Tiedämme, että Jumalan asetuksen mukainen elämä on siunauksellista. Kristillinen usko ei kutsu meitä kapinaan Jumalan hyviä järjestyksiä vastaan, vaan elämään niissä lähimmäistemme parhaaksi.

Taivaalliseen perheeseen kuulumme uskon kautta. Tähän perheeseen syntyminen on lahjaa niin kuin ajallinen syntymämmekin. Emme voi itse synnyttää itseämme hengellisesti eloon, vaan Jumala on tehnyt sen armonvälineiden kautta. Raamattu korostaa erityisesti kastetta uudestisyntymisen pesuna (Tiit. 3:5). Siinä taivaallinen Isä on ottanut meidät lapsikseen, Poika pukeutunut vanhurskauteensa ja Pyhä Henki tehnyt meistä asuinsijansa. Myös julistetulla sanalla on voima uudestisyntyyttää (1 Piet. 1:23), voima antaa hengellinen elämä.

Rakkaus maalliseen perheeseen on luonnollista. Se nousee Jumalan luomisjärjestyksestä. Ei ole outoa tai väärin, että perheenjäsenemme ovat lähellä sydäntämme. Toisaalta meidän ei pidä unohtaa, evankeliumin kuvausta kahden perheen suhteesta: ”eräs nainen kansanjoukosta korotti äänensä ja sanoi hänelle: ’Autuas on se kohtu, joka on kantanut sinut, ja ne rinnat, joita olet imenyt’. Mutta hän sanoi: ’Niin, autuaat ovat ne, jotka kuulevat Jumalan sanan ja sitä noudattavat’.” (Luuk. 11:27–28)

Ihanteellista on, jos samassa kodissa asuvat kuuluvat kumpaankin perheeseen. Silloin yhteisenä ilona eivät ole vain luomisen lahjat, vaan myös ne, jotka Kristus ansaitsi pyhällä verellään. Olipa perhetilanne mikä tahansa, kaikilla Jumalan perheeseen kuuluvilla on rakastava taivaallinen Isä pitämässä huolta ja veljenä Herra Jeesus. Edessä on ihmeellinen tulevaisuus, kun maallinen perhe menettää merkityksensä ja usko vaihtuu näkemiseksi. Tuota päivää saamme odottaa iloiten luomisen lahjoista, mutta kaivatven sitä, mikä on verrattomasti parempaa.

Mika Bergman

Isä taivaassa

Taivaallinen Isä on jumaluuden ensimmäinen persoona. Hän, niin kuin Poika ja Pyhä Henkikin on aina ollut olemassa. Pyhän kolmiykeyden teoista erityisesti luominen kuuluu Isälle.

Kun Jeesus opetti Isä meidän -rukouksen, hän kehotti opetuslapsiaan ja samalla kaikkia kristittyjä kääntymään luottavaisin mielin Isän puoleen. Katekismuksen mukaan Isä-sana merkitsee, että me saamme rukoilla Jumalaa luottavasti, niin kuin rakkaat lapset puhuvat rakkaalle maalliselle isälleen. Apostoli Paavali opettaa samasta asiasta: ”Älkää mistään murehtiko, vaan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tietäväksi.” (Fil. 4:6)

Taivaallisen Isän merkitys liittyy myös perhe-elämäämme. Apostoli Paavali kirjoitti: ”Minä notkistan polveni Isän edessä, josta kaikki, millä isä on, taivaassa ja maan päällä, saa nimensä.” (Ef. 3:14-15) Jumala on luonut meidät isän ja äidin välityksellä. Niin kuin taivaallinen Isä tuo meille ja kaikille ihmisille turvaa ajallisissa

asioissa, samoin maallinen isä tekee perheessä. Tarkemmin sanoen taivaallinen Isä tuo meille huolenpitoa maallisen isän, kuten myös äidin kautta.

Taivaalliseen Isään ja hänen säätämukseensä perustuu myös järjestys perheessä ja yhteiskunnassa. Sekä perheen että yhteiskunnan elämää varjelee käsky: ”Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että menestyisit ja eläisit kauan maan päällä.”

Vaikka taivaalliselle Isälle kuuluu erityisesti luominen, ovat muut Jumalan teot meitä kohtaan Isänkin tekoja. Kun Poika sovitti maailman, Isä herätti hänet kuolleista osoittaen näin, että syntien anteeksiantamus on kokonaan täytetty ja pätevä asia. Isä myös täytti lupauksensa Pyhän Hengen lähettämisessä yhdessä Pojan kanssa. Näin tunnemme taivaallisen Isän oikein uskon kautta Jeesukseen. Tämän uskon synnyttää ja sitä varjelee Pyhä Henki armonvälineiden kautta. Taivaallisen Isän tunteminen antaa rauhan sydämeen ja siunauksen myös ajallisissa asioissa.

Kimmo Närhi

Yksi ainutsyntyinen Poika, monta lasta

Raamatusta puhutaan Jumalan Pojasta ja Jumalan lapsista. Kristityt on otettu Jumalan lapsiksi. (Room. 8:15,23; 9:4; Gal. 4:5; Ef. 1:5) Olemme siis adoptoituja, ottolapsia.

Ottolasten lisäksi Jumalalla on ”luonnollinen” Poika: Hän on samaa luontoa eli olemusta kuin Isä, koska hän on Isästä iankaikkisuudessa syntynyt. Tämä käy ilmi esimerkiksi psalmista, jossa Herran voideltua eli Kristusta nimitetään hänen Pojaksi, jonka hän synnyttänyt. (Ps. 2:7) Uudessa Testamentissa kohtaan viitataan todisteena sille, että Kristus on enkeleitä ylempi olento, Isän vertainen, ”hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva”. (Hepr. 1:3,5) Häntä sanotaan ainutsyntyiseksi, koska kukaan muu ei ole samalla tavoin syntynyt Isästä. On vain yksi Jumalan Poika.

Jumalan Pojan ja Jumalan lasten välillä on siis suuri ero. Toisaalta on myös olennainen yhteys meidän Jumalan lapseksi tulemisemme ja Jumalan ainutsyntyisen Pojan välillä. Jumalan lapseksi nimittäin tullaan vain Jumalan Pojan kautta.

Isästä iankaikkisuudessa syntynyt Poika syntyi ihmiseksi neitsyt Mariasta. Hän tuli noutamaan tuhlaajapojat ja -tyttäret kotiin Isän luo. Hän eli, kärsi ja kuoli, että Jumalasta vieraantuneet saisivat anteeksi. Hänen kauttaan taivaallinen Isä kutsuu eksyneitä lapsiaan sovintoon. Evankeliumi on sanoma sovitukselta. Siitä, joka uskoo evankeliumin, tulee Jumalan lapsi.

Uskovat ovat siis tulleet Jumalan perheeseen. Jumalan Poika Jeesus on ihmisenä veljemme, esikoinen kuolleista nousseiden joukossa. Hänen kauttaan Jumala on Isämme. Näin olemme ihmeellisellä tavalla osallisia kolmiyhteisen Jumalan elämästä hänen Poikansa kautta.

Jumalan perheväkeä ovat kaikki pyhät eli uskovat veljet ja sisaret Kristuksessa. Jumalan rakkauden tunteminen ja siitä nouseva rakkaus Jumalaan yhdistävät uskovia ajan ja paikan rajojen yli. Tämä ilmenee sitten uskovien keskinäisenä rakkautena maailmassa.

Jumalan perheeseen kuuluvat uskovien ihmisten lisäksi pyhät enkelit. Heitä nimitetään Raamatusta Jumalan pojiksi. Toisin kuin Jumalan Poika, he ovat Jumalan luomia kuten me. He kuitenkin eroavat meistä siinä, että he ovat henkiolentoja. Pyhät enkelit eivät myöskään ole langenneet syntiin, vaan ovat aina pysyneet Isän luona. Kuitenkin näistä eroista huolimatta he ovat rakkaita sisaruksiamme, jotka pitävät meistä huolta ja suojelevat meitä Isän ohjeiden mukaan. Heidän tapaamisensa perillä tulee olemaan riemukas kohtaaminen.

Osa uskonveljistämme ja -sisaristamme elää vielä kanssamme maan päällä. Osa on jo perillä kotona taivaassa. Aikojen lopussa koko perhe on koossa. Sitä kohti Jumalan lapset ovat maailmassa matkalla.

Vesa Hautala

Henki huutaa sydämissämme: ”Abba Isä”

”Sillä te ette ole saaneet orjuuden henkeä ollaksenne jälleen pelossa, vaan te olette saaneet lapseuden hengen, jossa me huudamme: ’Abba! Isä!’” (Room. 8:15).

Luther kirjoittaa: ”Tämä on jalo ja lohduttava teksti. Se tulisi kirjoittaa kultakirjaimilla. [Apostoli Paavali haluaa sanoa:] Koska teillä nyt uskon kautta on Pyhä Henki, ja hän johtaa teitä, ette ole enää orjuudessa, kuten olitte lain alla; teidän ei tarvitse enää pelätä sen kauhujä ja sen vaatimuksia, aivan kuin Jumala tuomitsisi ja hylkäisi teidät arvottomuutenne ja lihassanne jäljellä olevan heikkouden takia. Uskon kautta teillä on lohdutus, teillä on Jumalan armon varmuus, ja saatte pitää Jumalaa teidän Isänänne ja huutaa häntä avuksenne hänen lapsinansa.”

Paavali muistuttaa, ettemme ole saaneet ”orjuuden henkeä” vaan ”lapseuden hengen”. Ajan tapojen mukaan palvelija tai orja oli vain talon isännän omaisuutta niin kuin lehmä oli hänen omaisuuttaan. Koska hän osti orjat omalla rahallaan, hän kohteli heitä, miten häntä miellytti, aivan niin kuin hän teki karjalleen. Palvelija pelkäsi isäntäänsä ja saattoi odottaa ruoskintaa, vankeutta ja rangaistusta, jopa kuolemaa! Palvelijalla ei ollut mitään hyvää odotettavissa elämältä, koska hänen elämänsä ei ollut hänen omansa. Hänellä ei ollut koskaan toivoa vapautua

jonain päivänä peloistaan ja elämästä orjuudessa ja pakossa.

Sellaista orjallista, vangittua, pelokasta ja epävarmaa henkeä ei teillä ole, sanoo apostoli. Ette ole pakotettuja elämään jatkuvasti vihan ja tuomion pelossa, kuten ne, jotka elävät lain varassa. Päinvastoin teillä on ihastuttava, vapaa henki, joka on luottavainen ja tyytyväinen, kuten lapsi. Se ajattelee ja tuntee, kuin lapsi sisimmässään isäänsä kohtaan. Teidän ei enää tarvitse pelätä, että Jumala on vihainen teille, tuomitsee teidät tai heittää teidät pois. Teillä on hänen Poikansa Henki sisimmässänne, ja te tiedätte, että saatte pysyä hänen kodissaan ja ottaa vastaan ikuisen perinnön. Voitte lohduttaa itseänne tällä totuudella ja jopa kerskata, että se on omanne!

Kaikilla ei ole samanlaista uskon rohkeutta, kuin Lutherilla oli. Itse asiassa on monia, jotka eivät oikein ymmärrä tätä tekstiä. He eivät ymmärrä, miten Pyhä Henki tekee meille mahdolliseksi huutaa: ”Abba, Isä”. Tuhlaajapojan tavoin monet vieraantuvat Jumalasta, uskostaan ja seurakunnastaan. He kokevat ”hyviä aikoja” ja villiä elämää, mutta sen loppuessa he useasti näkevät miten tyhjää elämä on ilman heidän taivaallisen Isänsä rakkautta ja läheisyyttä. Ja jos he palaavat, he ajattelevat sen lain mukaan, joka on kirjoitettu heidän sydämiinsä, että

meidän Isämme on heille hyvin vihainen. He anovat, että hän kohtelisi heitä palvelijoinaan, koska ovat tuhlanneet perintönsä, eivätkä enää ajattele itseään Jumalan poikina tai tyttärinä... ”Miten Jumala voi olla vanhurskas ja hyväksyä minun kaltaisen syntisen”? Maailma, perkele ja heidän syntinen lihansa jättävät heidät sisäisesti ja hengellisesti kolhiintuneiksi, särkyneiksi ja hyväksikäytetyiksi. He eivät voi edes alkaa ajatella, että hän olisi heidän Isänsä.

Tässä langenneessa maailmassa on paljon ihmisiä samanlaisessa tilanteessa. He eivät voi kuvitella kutsuvansa Jumalaa Isäkseen.

Jotkut meistä tietävät entisestä lähetysaarnajasta ja kirjailijasta, Carl Manthey-Zornista. Elämänsä varhaisina vuosina hän oli hyvin vihamielinen ja katkera Jumalaa ja kirkkoa kohtaan. Evankeliumin kautta hänet tuotiin uskoon; ei tekojen tai valmistautumisen kautta, ei laittamalla elämä kuntoon Jumalan kanssa, vaan armon ja vanhurskauten lahjan kautta hänen Pojassaan. Pyhän Hengen työn kautta Zorn sai ottaa vastaan lohdutuksen ja Jumalan armon varmuuden – pelastus merkitsi hänelle enemmän kuin sitä, ettei joutuisi helvettiin – se merkitsi elämää Zornille, se merkitsi, että hänestä tehtiin Jumalan lapsi ja hän voisi kutsua Jumalaa taivaalliseksi Isäkseen. Sanan kautta Henki muutti Zornin katkeran ja epäuskoisen sydämen uskovaksi sydämeksi. Hengessä hän saattoi kutsua Jumalaa taivaalliseksi Isäkseen ja puhua hänelle hänen rakkaana lapsenaan.

Zornin muutos kylmäsydämisestä, katkerasta hengellisestä orvosta Jumalan lapseksi, joka iloitsi taivaallisen

Isänsä tuntemisesta ja miellyttämisestä, käy ilmi tarinasta nuoresta työstä. Tyttö oli noin seitsemän vuotta vanha. Tyttö asui suuressa kaupungissa joskus 1800-luvulla. Hänellä ei ollut isää, mutta hänellä oli äiti, joka vietti melko irstasta elämää ja kohteli häntä huonosti. Eräänä kylmänä talvisena yönä humalainen äiti löi ja kirosi häntä ja heitti hänet ulos talosta. Tyttö vaelteli ja vihdoin uupuneena ja kylmissään istuutui suuren talon portaille. Hetken kuluttua omistaja, vanhahko herrasmies, tuli paikalle ja näki tytön siinä kyyristyneenä. Hän nosti tytön, vei hänet taloon ja kutsui vaimoiaan. Lapsi pestiin, ruokittiin ja pantiin sänkyyn. Seuraavana aamuna herätessään työllä oli vaikeuksia selittää itselleen mitä oli tapahtunut. Vanhahkon parin lempeyden rohkaisemana tyttö kertoi vähitellen surullisen tarinansa. Sitten mies sanoi hyvin ystävällisesti: ”Sinun tulee jäädä meidän luoksemme ja olla lapsemme, mutta sinun täytyy kutsua meitä isäksi ja äidiksi”. Nainen syleili tyttöä ja toisti samat sanat. Pelokas, väärinkohdeltu lapsi pystyi tuskin ymmärtämään, mitä oli meneillään ja hänen oli vaikeaa kutsua näitä ystävällisiä ihmisiä isäksi ja äidiksi. Mutta hänen auttajansa pysyivät kannassaan. Mikä oli tähän synnä? He olivat päättäneet adoptoida tytön ja kasvattaa hänet omana lapsenaan. Jonkin ajan jälkeen tyttö pystyi puhuttelemaan heitä isäkseen ja äidikseen vaikeuksista.

Todennäköisesti olette jo itse selvittäneet tämän kertomuksen juma-lasuhteeseemme. Kristuksen tähden Jumala on ottanut meidät, vaivaiset syntiset, omikseen. Johannes kuvaa sitä näin ensimmäisessä kirjeessään: ”Katsokaa, minkä kaltaisen rakkau-

den Isä on meille antanut, että meitä kutsutaan Jumalan lapsiksi, joita me olemmekin” (1 Joh. 3:1)! ”Näillä sanoilla Jumala hellästi kutsuu meitä uskomaan, että hän on meidän todellinen Isämme, ja että me olemme hänen todelliset lapsensa, niin että saatamme kaikella rohkeudella ja luottamuksella pyytää häneltä, mitä tarvitsemme, kuten rakkaat lapset pyytävät rakkaalta isältänsä.” (Luther). Ette ottaneet vastaan orjuuden henkeä pelätäkseen enää. Päinvastoin teillä on ihastuttava, vapaa henki. Se on luottavainen ja tyytyväinen, kuten lapsen henki. Se ajattelee ja tuntee sisimmässään niin kuin lapsi. ”Te olette saaneet lapseuden hengen.” Olkaa rohkaistuja! Älkää hetkeäkään epäröikö kutsua Jumalaa ”Isäksi”. Kertokaa hänelle tarpeen

ja halunne. Voitte tehdä niin luottaen varmasti siihen, että hän vastaa rukouksiinne. Sitä paitsi se, että huudamme Jumalaa Isäksemme, on Hengen armollinen työ jokaisen todellisen uskovan sydämessä.

Jumalan lapsiksi tulemisemme tulee näkyviin elämässämme kristittyinä. Pyhä Henki ei ole toimeton, vaan hän vaikuttaa meissä. Hän on Herra ja rakastava Mestari, joka toteuttaa tahtonsa kohdallamme käyttäen meitä välikappaleinaan. Jumalan Henki sotii lihaa vastaan. Hän innostaa kristittyjä rukoilemaan, kuulemaan ja oppimaan Jumalan sanaa. Sanan kautta Jumala lähettää Pyhän Hengen! Sana on väline, jonka kautta Jumalalla on pääsy meidän sydämeemme ja elämäämme. Kuinka elämämme voisi muuttua, olla

toisenlaista ja Hengen täyttämää, elleemme säännöllisesti kuule ja lue Jumalan sanaa? Katekismuksessa opetetaan, että emme voi uskoa Jumalaan tai tulla hänen luokseen omalla voimallamme, vaan meidät on kutsuttu evankeliumilla. Samalla tavalla evankeliumin kautta Pyhä Henki tekee myös jatkuvaa pyhityksen työtään elämässämme, ja tekee meille mahdolliseksi kutsua Jumalaa Isäksemme. Sellaisia sanoja ei lausuta ulkoa opittuna uskottomana mumminana. Sen sijaan ne ovat sanoja, jotka lausutaan oikeassa uskossa ja Pyhän Hengen vaikutuksesta. ”Usko tekee Jumalan meille todelliseksi ja todelliseksi meissä. Kun kunnioitamme Jumalaa, annamme hänelle kaiken sen, mitä uskova sydän voi antaa hänelle. (Luther). ”Koska te olette lapsia, on Jumala lähettänyt meidän sydämeemme Poikansa Hengen, joka huutaa: ’Abba! Isä!’” (Gal. 4:6)

Jos joku tuntee rakkautta Jumalan sanaa kohtaan ja mielihyvin kuulee, puhuu, ajattelee, opettaa ja kirjoittaa Kristuksesta, teidän tulee tietää, että tämä ei tule ihmisen tahdosta tai päätelyistä, vaan Pyhältä Hengeltä, niin kuin Luther opettaa. Tämän on mahdotonta tapahtua ilman Pyhää Henkeä. Samoin heidän, joilla on rakkautta ja halua huutaa Jumalaa, pitäisi kiitollisena myöntää, että Pyhä Henki vuodattaa heihin nämä halut, sillä emme ole syntyneet näillä asenteilla, emmekä voi hankkia niitä teoillamme ja omilla pyrkimyksillämme. Tämä muutos lepää täysin ja ehdottomasti Herran kädessä. Niinpä kun innokkaasti kuuntelemme saarnaa Jeesuksesta Kristuksesta, Jumalan Pojasta – joka meidän vuoksemme tuli ihmiseksi ja antoi

itsensä alttiiksi laille pelastaakseen meidät – silloin Jumala lähettää Pyhän Hengen sydämiimme tämän saarnan kautta. Hän muistuttaa, että olemme Jumalan lapsia, ja vielä enemmän, hän vaikuttaa meissä Jumalan tuntemisen, niin että voimme puhutella häntä totuudessa rakkaana Isänämme. Hän antaa meille ystävällisen, lämpimän, syvällisen ja sydämellisen tavan puhua Jumalalle. ”Jumalaa miellyttää kuulla meidän kutsuvan häntä Isäksi ja se liikuttaa hänet kuuntelemaan meitä. Niin tehdessämme me tunnustamme itsemme Jumalan lapsiksi. Tämä jälleen liikuttaa Jumalan sydäntä. Isälle ei ole rakkaampaa ääntä kuin hänen oman lapsensa ääni.” (Luther).

Kaikki, joita Jumalan Henki kuljetttaa, ovat Jumalan lapsia. Juuri se Henki joka virvoittaa ja johdattaa kristittyjä sanan kautta on lapseuden Henki. Hän ei ole orjuuden Henki. Hän ei tee orjia niistä, jotka hänessä elävät. Pikemminkin Pyhän Hengen kautta ne, jotka ovat nyt kristittyjä, ovat uudestisyntyneet. Jumalan Henki on antanut heille uuden, hengellisen ja jumalallisen olemassaolon ja elämän ja samalla lapsen suhteen Jumalaan. Hän puolustaa heitä heidän lapseudessaan Jumalan lapsina. Me kaikki olemme uskon kautta Jumalan lapsia Kristuksessa Jeesuksessa (Gal. 3:26). Jumalan Henki on Jeesuksen Kristuksen Henki. Kärsimyksensä ja kuolemansa kautta Kristus on sovittanut synnit, tyynnyttänyt Jumalan vihan, voittanut syntisille lapsenoikeuden sekä Jumalan suosion ja hyvän tahdon. Hengen kautta elämämme on yhtä jatkuvaa rukousta: ”Abba, isä”! Amen.

Edward Brockwell

Uusi syntymä Jumalan perheeseen

Lapsi syntyy perheensä jäseneksi. Jumalan perheen jäseneksi tullaan uudestisyntymisen kautta.

Jeesus opetti fariseus Nikodeemukselle. ”Joka ei synny uudesti, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa.” (Joh. 3:3) Nikodeemus ei ymmärtänyt asiaa, mutta Jeesus selitti, että kyse on hengellisestä syntymisestä: ”Jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan. Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki.” (Joh 3:5–6)

Ensimmäisen syntymänsä perusteella ihminen on lihallinen. Se tarkoittaa, ettei hänellä ole hengellistä elämää. Hän on erossa Jumalasta. Syynä on perisynti. ”Minä olen synnissä syntynyt”, sanotaan Daavidin psalmissa. (Ps. 51:7)

Jeesus syntyi, että me voisimme syntyä uudesti. Jumala antoi ainokaisen Poikansa ihmiseksi. Omaksumalla ihmisyyden Jumalan Poika lunasti ihmiskunnan. Jeesuksen syntymä oli synnitön. Hän tarjosi Jumalalle kokonaan synnittömän ihmiselämän meidän syntisen elämämme sijaan. Hänen pyhä elämänsä päättyi ristillä, kun hän antoi itsensä uhriksi kaikkien rikkomustemme tähden. Jeesus kantoi ihmiskunnan synnit puolestamme. Hän nousi kuolleista synnistä vapaana. Niin myös me olemme nyt vapaita!

Uusi syntymä tapahtuu ”vedestä ja Hengestä”. Pyhässä kasteessa ihminen syntyy uudesti, sillä kasteessa hänet herätetään Kristuksen kanssa kuolemasta uuteen elämään uskon kautta. (Ks. Room. 6:4, Kol. 2:12) Uusi syntymä ei siis ole ruumiillinen muutos, vaan hengellinen uudistuminen. (Vrt. 1 Piet. 3:21) Se on epäuskosta uskoon siirtymistä.

Uskoon tulemista ei kuitenkaan voi rajata vain kasteeseen. Myös julistettu sana synnyttää uskon. Jaakobin kirjeessä sanotaan: ”Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla”. (Jaak. 1:18) Evankeliumilla on aina uutta hengellistä elämää synnyttävä voima. Kastetta ja sanaa ei siksi pidä asettaa keskenään vastakkain; molemmat ovat evankeliumia.

Uskon kautta ihminen omistaa Kristuksen pelastustyön omalle kohdalleen. Usko ottaa vastaan syntien anteeksiantamuksen, jonka Jeesus on hankkinut. Se merkitsee sovintoa Jumalan kanssa. Ihmisestä tulee Jumalan lapsi. Muutos on niin suuri, että sitä nimitetään uudeksi syntymäksi: hengellisesti kuollut, Jumalasta vieraantunut, on palannut Isän luo ja vironnut henkiin.

Uudestisyntynyt on osa Jumalan perhettä. Hänellä on Jumala Isänään. Toiset kristityt ovat hänen veljiään ja sisariaan. Hän oppii uuden perheensä tavat: kristitty elää uutta elämää Jumalalle.

Kuitenkin hän on Jumalan lapsi silloinkin, kun tekee virheitä. Jumalan rakkaus ei perustu siihen, kuinka hyviä kristittyjä olemme olleet. Hän rakastaa meitä siksi, että olemme syntyneet hänen lapsikseen. Isän rakkaus kantaa.

Se vie myös vaikeiden aikojen läpi. Jumala haluaa lapsensa luokseen. Hän ei hylkää niitä, jotka vioistaan huolimatta haluavat pysyä hänen lapsinaan. Ne, jotka ovat syntyneet hänen perheeseensä, hän haluaa tuoda perille ikuisen elämään. Siihen jokainen Jumalan lapsi saa luottaa.

Ydinperhe on yhteiskunnan perusta

Avioliitto ja lisääntyminen perustuvat luomiseen (1 Moos. 1:27–28, 2 Moos. 2:24). Siksi ne ikään kuin itsestään nousevat ihmisluonnosta. Tämän voi nähdä siitä, että avioliitto tunnetaan maailmanlaajuisesti hyvin erilaisissa kulttuureissa.

Otsikossa mainittu ydinperhe tarkoittaa miestä, naista ja heidän yhteisiä lapsiaan. Mikään yhteiskunta ei säily, jos se ei uusinna itseään, eli jos kuolevien ihmisten tilalle ei synny uusia. Niinpä perhe, jossa lapset syntyvät, on yhteiskunnan kannalta välttämätön ja yhteiskunnan olemassaolon perusta.

Lähtökohtaisesti lapsen oma isä ja äiti myös kasvattavat lapsen. Kasvatustavasta voidaan jakaa. Monimutkaistuvassa yhteiskunnassa tämä on suorastaan välttämätöntä: esimerkiksi koulutuksen hankkiminen tapahtuu nykyään lähes aina perhepiirin ulkopuolella. Kuitenkin vastuu ja valta kasvatukseen on viime kädessä aina lapsen vanhemmilla. Tässäkin mielessä perhe on yhteiskunnan perusta: isä ja äiti kasvattavat perheessä lapsista yhteiskunnan jäseniä.

Perhe edeltää valtiota. Katekismus johtaa esivallan kunnioituksen vanhempien vallasta. Avioliitto ja lisääntyminen on asetettu jo paratiisissa ennen syntiinlankeemusta. Esivallasta puolestaan puhutaan Raamatussa erityisesti langenneen maailman näkökulmasta. Esivallan tehtävä on estää pahaa ja rangaista vääryydestä eli lieventää lankeemuksen pahoja seurauksia yhteiskunnan alueella.

Nykyisessä tilanteessa on tärkeä myös sanoa, että avioliitto ei ole pelkkä määrittelykysymys. Yhteiskunta voi tunnustaa avioliiton ja säädellä sitä lailla, mutta ei luo sitä eikä voi muuttaa sen olemusta. Avioliitto ja perhe olisivat yhä olemassa, vaikka yhteiskunta ei lainkaan käsittelee niitä lainsäädännössään.

Koska perhe on tärkeä, Jumala suojelee sitä käskyillään. Neljäs, kuudes ja kymmenes käsky liittyvät suoraan perhe-elämän turvaamiseen. Langenneessa maailmassa asiat eivät kuitenkaan aina mene, kuten niiden tulisi. Silloinkin Jumalan armo ja huolenpito lohduttavat vaikeuksien keskellä ja auttavat langenneita takaisin hänen tahtonsa mukaiseen elämään. Jumala on antanut meille lahjansa ja haluaa auttaa meitä kaikkia niiden oikeaan arvostukseen ja käyttöön.

Vanhempien hengellinen kasvatusvastuu

Luther aloittaa Vähän katekismuksen lukujen selitykset aina seuraavilla sanoilla: ”Niin kuin perheenisän tulee teroittaa tämä yksinkertaisesti perhekunnalleen.” Tästä käy jo ilmi se, kuinka Luther piti ensisijaisesti vanhempien vastuuna sitä, että he opettavat lapsilleen kristillisen uskon sisällön. Tämä tulee myös selkeästi esille Lutherin Isossa katekismuksessa: ”Ennen kaikkea tämä kuitenkin tapahtuu siksi, että he hoitaisivat virkaansa mielellään ja uskollisesti, ei pelkästään raviten lapsiaan, palvelusväkeään ja alaisiaan ja huolehtien heidän ruumiillisesta hyvinvoinnistaan, vaan ennen kaikkea kasvattaen heitä ylistämään ja kunnioittamaan Jumalaa. Älä sen vuoksi kuvittele, että voisit toimia näissä asioissa mielihalusi mukaan ja tehdä ratkaisusi vapaasti, vaan muista, että sen on Jumala ankarasti käskenyt ja antanut tehtäväksi. Hänelle sinä joudut siitä myös vastaamaan. – – Kaikki kulkevat kulkuaan aivan kuin Jumala antaisi lapset huviksi ja ajanvietteeksi – – Kukaan ei tahdo käsittää, että heistä huolehtiminen on ylhäisen majesteetin käsky, josta hän vaatii meidät tiukasti tilille, eikä myöskään sitä, että vakava huolehtiminen nuorisosta on tavattoman tärkeä asia. – – Hänhän on antanut ja uskonut haltuumme lapsia sitä varten, että kasvattaisimme ja hal-

litsisimme heitä hänen tahtonsa mukaisesti. Eivät he muutoin isää tai äitiä tarvitsisi. Jokaisen on siksi tiedettävä, että hän on Jumalan armon menettämisen uhalla velvollinen kasvattamaan lapsensa ennen kaikkea jumalanpelkoon ja Jumalan tuntemiseen. – – Ajattele siis itse, miten kauheaa vahinkoa aiheutat, jos laiminlyöt tämän asian ja syyllistyt siihen, etteivät lapsesi saa hyödyllistä kasvatusta, joka koituu heidän autuudekseen.” (Tunnustuskirjat 1990, s. 353–354)

Vielä Kristinopissamme sanotaan asiasta: ”Mitä tässä käskyssä säädetään vanhemmille? Jumala tahtoo, että vanhemmat huolehtivat lapsistaan isällisellä ja äidillisellä rakkaudella, antavat heille toimentulon ja turvan, opettavat heille Jumalan sanan ja ohjaavat heidät vilpittömään jumalanpelkoon sekä antavat heille hyvän esimerkin, mitä tulee oikeaan uskoon, hurskaaseen elämään ja hyviin tapoihin. Kasvatuksen päämääränä on kasvattaa lapsista kypsiä, vastuuntuntoisia ja itsenäisiä ihmisiä, jotka seuraavat uskossa Jumalan sanaa sekä kunnioittavat maan oikeita lakeja, järjestystä ja hyviä tapoja.” (Kristinoppi, s. 76)

Jumala on antanut vanhemmille tehtäväksi hoitaa lapsia ja opettaa heidät tuntemaan Jumalan sana. Raamatussa sanotaan mm.: ”Ja te

isät, älkää kiihoittako lapsianne vihaan, vaan kasvattakaa heitä Herran kurissa ja nuhteessa.” (Ef. 6:4) ”Nämä sanat, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, painukoot sydämeesi. Ja teroita niitä lastesi mieleen ja puhu niistä kotona istuessasi ja tietä käydessäsi, maata pannessasi ja ylös noustessasi.” (5. Moos. 6:6–7) Ensisijainen vastuu on siis lasten vanhemmilla, ei kouluilla tai edes seurakunnalla. Seurakunta on toki suurena apuna tässä vanhempien kasvatustehtävässä. Kuitenkin hengellisen kasvatuksen tulisi olla jokapäiväistä lasten elämässä mm. kotihartauksien ja ruoka- ja iltarukouksien muodossa. Tätä tehtävää ei seurakunta voi toteuttaa vanhempien puolesta, vaan on vanhempien vastuulla huolehtia siitä, että lapset oppivat tuntemaan kristillisen uskon ja kasvavat siihen, että Jumalan sanan käyttö ja rukous kuuluvat kristityn jokapäiväiseen elämään.

Vanhemmat voivat tietysti ymmärrettävästi kokea suurta riittämättömyyden tunnetta tämän tehtävän edessä. Tässä Lutherin Vähä katekismus tulee vanhemman suureksi avuksi. Vähässä katekismuksessa Luther opastaa kädestä pitäen vanhempia, miten kristillinen usko tulee lapsille opettaa. Niinpä jos sinulla on sellainen olo, että et tiedä, miten opettaa kristillistä uskoa lapsillesi, ota katekismus käteen, lue sitä, ja opeta sitten lapsillesi katekismusta. Katekismuksen lisäyksessä Luther myös opettaa, miten tulee rukoilla päivittäin. Tietenkään kotihartausta ei

ole pakko toteuttaa juuri niin kuin Luther katekismuksessaan neuvoo, mutta jos kokee, että ei tiedä mitä tehdä, niin katekismuksessa on suorat ohjeet, joiden mukaan voi toimia.

Joudumme myös kaikki Jumalan edessä tunnustamaan, kuinka olemme laiminlyöneet lastemme hengellisen kasvatuksen. Varmasti jokainen meistä olisi voinut enemmän ja paremmin opettaa lapsillemme Jumalan sanaa ja olla heille myös esimerkkeinä kristillisestä vaelluksesta. Saamme tässäkin kysymyksessä tunnustaa syntimme Jumalalle ja turvata siihen, että Kristus on sovittanut syntimme. Jumalan armoon turvaten saamme ammentaa uutta voimaa ja rohkeutta jatkaa lastemme hengellistä kasvatusta.

Dani Puolimatka

Miksi opetella katekismus ulkoa?

Ulkoa opetteleminen ei ole nykyään kovin suuressa suosiossa. Mielestäni ulkoa opettelemisen merkitystä kuitenkin aliarvioidaan tänä päivänä. Olen itsekin kasvanut sellaisessa ilmapiirissä, esimerkiksi koulussa, jossa ulkoa opettelemista ei ole pidetty kovin tärkeänä. Olen kuitenkin aikuisiällä oman kokemuksen kautta tullut huomaamaan, että itse asiassa ulkoa opettelemisella voi olla hyvin merkittäviäkin etuja.

On totta kai niin, että ulkoa opettelusta ei ole kovin suurta hyötyä, jos ei ymmärrä sitä, mitä on opetellut ulkoa. Mutta väitän, että jos on opetellut jonkun asian ulkoa, se voi hyvin merkittävästi auttaa mm. sisäistämään ja ymmärtämään tämän asian.

Luther puhuu katekismuksen opettelemisesta johdannossaan Vähään katekismukseen: ”Opeta heille ensimmäiseksi yllä mainitut kappaleet, nimittäin kymmenen käskyä, uskontunnustus, Isä meidän -rukous jne., sana sanalta tekstin mukaisesti siten, että he kykenevät toistamaan ne ja oppivat ne ulkoa. – Sitten kun he ovat nämä kohdat oppineet hyvin ulkoa, opeta heidät ymmärtämään niiden merkitys, jotta he myös käsittäisivät lausumansa. Voit jälleen käyttää joko näiden taulujen sanamuotoa tai valita mielesi mukaan jonkin muun lyhyen sanamuodon. – Kun olet opettanut heille tällaisen lyhyen katekismuksen, ota käyttöösi Iso katekismus sekä rikastuta ja laajenna heidän ymmärrystään. Selitä siitä jokainen käsky, rukous ja uskonkohta sekä niihin liittyvät monenlaiset sovellutukset, hyvä ja hyöty, vaara ja vahinko.” (Tunnustuskirjat 1990, s. 300)

Isossa katekismuksessa Luther puolestaan kirjoittaa: ”Nämä ovat ne välttämättömät katekismuksen kohdat, jotka on ensimmäiseksi opetettava lausumaan sana sanalta. – Sen jälkeen kun nämä kolme kohtaa on käsitelty, asiaan kuuluu myös tietää, mitä on sanottava sakramenteistamme, jotka Kristus itse on asettanut, kasteesta sekä Kristuksen pyhästä ruumiista ja verestä, eli osata ne Matteuksen ja Markuksen evankeliumiensa loppuun kirjoittamat sanat, joilla Jeesus hyvästeli opetuslapsensa ja lähetti heidät matkaan.” (Tunnustuskirjat 1990, s. 332)

Luther lähtee siis siitä, että kristinuskon perusteita opettaessa opetetaan lapsille aluksi ulkoa käskyt, uskontunnustus, Herran rukous, ja

katekismuksessa olevat raamatunkohdat jotka liittyvät armonvälineisiin. Sitten opetetaan myös joko Lutherin selitykset näihin tai jotkut muut lyhyet selitykset. Lutherille siis katekismuksen ulkoa opettelu on ensimmäinen vaihe kristillisen uskon opettamisessa, jonka pohjalle kaikki muu sitten rakentuu.

Katekismuksen ulkoa opetteluun sisältyy moniakkin hyötyjä. Ensinnäkin, kun osaa katekismuksen ulkoa, osaa kaikki Raamatun keskeiset asiat ulkoa. Silloin osaa ulkoa Raamatun tiivistelmän. Lienee selvää, miksi tämä on hyödyllistä. Silloin voi mm. mietiskellä missä tahansa kristillisen uskon keskeisimpiä totuuksia. Kun tuntee hyvin katekismuksen, pystyy arvioimaan erilaisia oppeja. Samoin pystyy arvioimaan erilaisia yhteiskunnassamme vallalla olevia ajatuksia ja maailmankatsomuksia. Kun tuntee hyvin katekismuksen, ei ole kaikenlaisten opintuulten heiteltävissä, vaan seisoo vakaalla pohjalla, sillä katekismuksesta löytyy vastaus kaikkiin keskeisiin opinkysymyksiin. Katekismuksen tunteminen on siis erittäin hyvä pohja ja tuki omalle uskolle.

Katekismuksen ulkoa osaamisesta on suuri apu omaan hartauden harjoittamiseen ja hengelliseen elämään. Katekismusta mietiskelemällä voi aina ravita uskoon ja hakea siitä apua, neuvoa, vastauksia, lohdutusta ja uskon vahvistusta. Se auttaa myös kristillisessä kilvoittelussa.

Niille vanhemmille, jotka miettivät, miten he voisivat opettaa lapselleen kristillistä uskoa, voi sanoa, että kun osaa katekismuksen ulkoa, silloin tietää, mitä opettaa lapsille kristillisestä uskosta, nimittäin katekismuksen.

Katekismuksen ulkoa osaamisesta on myös paljon apua evankeliumin eteenpäin viemisessä. Yksi suuri pelko monilla on se, että he eivät tiedä, mitä pitäisi sanoa tai mitä he osaavat vastata, jos joku kysyy heiltä jotain kristillisestä uskosta. Kun osaa katekismuksen ulkoa, osaa silloin ulkoa kristinuskon perustotuudet, eli osaa myös kertoa kaikkein olennaisimmat asiat kristinuskosta ja vastata keskeisiin kysymyksiin kuten mikä on Jumalan tahto, mitä Jeesus on tehnyt meidän puolestamme, miten ihminen pelastuu ja miten tulee elää kristittyinä.

Moni saattaa ajatella, että katekismuksen tutkiminen ja opiskelu on jotain, joka kuului rippikoulu-aikaan, mutta ei ole enää tarpeellista. Luther kuitenkin sanoo Isossa katekismuksessa: ”Silti teen kuin lapsi, joka opettelee katekismusta. Aamuisin ja muulloinkin, kun minulla on aikaa, luen ja lausun sana sanalta ääneen Isä meidän -rukouksen, kymmenen käskyä, uskontunnustuksen, psalmeja jne. Sen lisäksi minun on joka päivä jatkuvasti luettava ja opiskeltava, enkä sittenkään kykene käsittämään lukemaani niin kuin kernaasti haluaisin. Lapseksi ja katekismusoppilaaksi minun on

jäätävä ja mielelläni jäänkin.” (Tunnustuskirjat 1990, s. 328) Vielä Luther kirjoittaa: ”Ja ellei edellä sanottu olisi kyllin kehotukseksi jokapäiväiseen katekismuksen lukemiseen, niin pitäisihän jo pelkän Jumalan käskyn riittää meille pakotteeksi. Viidennen Mooseksen kirjan kuudennessa luvussa meille lausutaan vakava vaatimus: Jumalan käskyä on alati mietiskeltävä, istutaan sitten tai käydään, seistään, maataan tai noustaan ylös, sitä on pidettävä silmien edessä ja käsissä pysyvänä merkinä. Tuskin hän turhaan sellaista käsklee ja vaatii näin vakavasti.” (Tunnustuskirjat 1990, s. 329) Kun osaa katekismuksen ulkoa, voi mietiskellä Jumalan sanaa missä ja milloin tahansa.

Haluan siis rohkaista, en vain rippikoululaisia, vaan kaikkia opettelemaan ulkoa Lutherin Vähän katekismuksen. Voisiko sopivampaa vuotta tähän ollakaan kuin uskonpuhdistuksen juhlavuosi, joka on meneillään? Totta kai kaikkein oleellisinta on se, että on sisäistänyt asiat, jotka katekismuksessa ovat. Ymmärrän myös, että monelle ulkoa opetteleminen voi tuntua vaikealta tai raskaalta, jopa mahdottomalta. Jos sinusta tuntuu siltä, haluan kuitenkin rohkaista lukemaan katekismusta edes pienen pätkän päivittäin. Vaikka lukisit katekismusta vain minuutin päivässä, niin silti siitä olisi suuri hyöty. Katekismus on niin tiivis, että vaikka sitä lukisi vain lyhyen hetken päivässä, ajan myötä tulee huomaamaan, että katekismus on painunut mieleen aivan kuin itsestään.

Dani Puolimatka

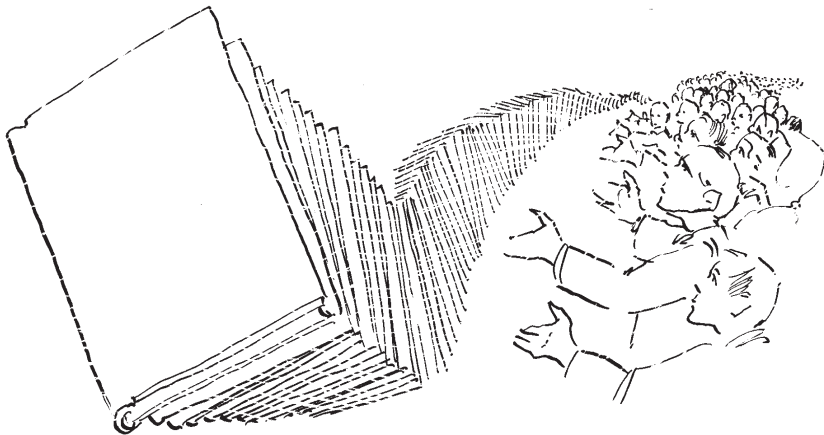
Katekismus kristillisen maailmankuvan välittäjänä

Kaikilla ihmisillä on aina joku maailmankuva. Maailmankuvan muodostumiseen vaikuttavat luonnollisesti monet asiat, kuten kotikasvatus, koulu, kaverit, yhteiskunta, media yms. Monet kristityt vanhemmat katsovat varmasti huolissaan nykyisen yhteiskuntamme yhä kasvavaa ajautumista pois kristillisestä maailmankuvasta. Monen huoli on se, miten lapsemme voisivat kaiken tämän keskellä omaksua kristillisen maailmankuvan.

Tässä merkittävänä apuna voi olla Lutherin Vähä katekismus. Vähässä katekismuksessa opetetaan lyhyesti ja ytimekkäästi kaikki kristinuskon keskeiset asiat. Lutherin selitykset ovat hyvin lyhyitä, mutta kuitenkin aivan ihmeellisen hyvin opettavat meille kymmenen käskyn, uskontunnustuksen, Herran rukouksen, kasteen, ripin ja ehtoollisen merkityksen.

Katekismusta on helppo opettaa lapsille, koska se on niin yksinkertainen. Se jää myös helposti mieleen, koska se on niin tiivis kokonaisuus. Juurruttamalla katekismuksen lasten mieliin jo pienestä pitäen voi olla merkittävästi edistämässä sitä, että lapset omaksuvat kristillisen maailmankuvan.

Esimerkiksi käskyjen selityksien kautta lapset omaksuvat kristillisen käsityksen oikeasta ja väärästä. Näin heillä on vankka tuki ajatuksilleen, kun he joutuvat kohtaamaan monenlaisia asioita, joita aikamme pidetään hyväksyttävänä. Käskyjen selitykset toisaalta myös tuovat hyvin vahvasti esille sen, kuinka käskyt eivät ainoastaan kiellä meitä tekemästä konkreettisia asioita, vaan myös velvoittavat meitä tekemään

hyvää ja olemaan hurskaita ajatuksissamme, ei ainoastaan teoissamme. Varastaminen esimerkiksi ei ole ainoastaan kielletty konkreettisenä tekona, vaan Lutherin selitykset tuovat selkeästi esiin, kuinka meidän tulee myös varjella toisten omaisuutta emmekä saa petoksella hankkia itsellemme toisen omaa, vaikka se tapahtuisikin yhteiskunnan lakien mukaisesti. Viides käsky puolestaan ei kiellä ainoastaan murhaa, vaan kaikenlaisen vahingon aiheuttamisen lähimmäiselle, tapahtui se sitten sanoin tai teoin, ja lisäksi se velvoittaa meitä auttamaan ja hoivaamaan lähimmäistämme. Katekismus opettaa meille siis Jumalan lain tarkoituksen paljon syvällisemmin, kuin langennut ihminen luonnostaan tajuaisi.

Uskontunnustuksen ensimmäinen uskonkappale puolestaan opettaa mm., kuinka Jumala on luonut kaiken ja antanut meille kaiken sen hyvän, mitä meillä on. Se opettaa ihmisen arvosta Jumalan luomana olentona. Toinen uskonkappale tuo puolestaan esille kristinuskon keskeisimmän asian, Kristuksen lunastustyön, jonka hän suoritti koko maailman puolesta, jne.

Katekismus on siis erinomainen väline kristillisen maailmankuvan välittämiseen. Sitä voi lukea niin lapsi kuin aikuinenkin, ja siitä riittää opittavaa koko elämän ajaksi, vaikka se onkin hyvin lyhyt ja tiivis. Saamme tänä uskonpuhdistuksen juhluvuotena kiittää Jumalaa tästä suurenmoisesta välineestä, jonka Luther aikoinaan laati.

Ei kurittomalle kasvatukselle

”Lapselle voi antaa käskyjä ja kieltoja vasta sitten, kun hän itse ymmärtää ne.” Jokseenkin sanatar-kasti tällaisen mielipiteen kuulin runsas neljännesvuosisata sitten. Tällaista neuvoa ei kuitenkaan pidä seurata. Miksi ei?

Lapsi on perisyntyn alainen ja vailla elämän tuomaa kokemusta. Lapsen oman ymmärryksen ottaminen lähtökohdaksi elämän säännöille on hänelle itselleen vahingollista. Se johtaisi sekä lapsen aseman että hänen oppimiensa asioiden vääristymiseen. Jos edettäisiin lapsen ymmärryksen pohjalta, hänelle jäisi myös evankeliumi vieraaksi.

Jumala on luonut lapset vanhempiensa kasvatusvastuun alla oleviksi. Tätä vastuuta vanhemmat käyttävät muun muassa kuria pitämällä. Kuri merkitsee turvallisten rajojen asettamista, jotta lapsi voi niiden sisällä kasvaa ja kehittyä. Ilman kuria lapsi joutuisi itse muodostamaan rajansa, ja näin jäisi vaille merkittävää osaa vanhempiensa tuomasta turvasta ja opetuksesta.

Ajatus siitä, että lapselle voisi antaa käskyjä ja kieltoja vasta sitten, kun hän itse ymmärtää ne, perustuu usein väärään ihmiskäsitykseen. Taustalla on usein oletus

siitä, että lapsi kasvaessaan ilman käskyjä ja kieltoja voisi jonain päivänä muodostaa elämälleen sopivat rajat. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, ja tällä tiellä lapsi joutuisi lopulta itselleen kohtuuttoman vaikeaan ja turvattomaan asemaan.

Kun kuria pidetään asianmukaisesti, lapsi oppii paitsi sanallisesti myös elämäkokemuksen myötä Jumalan käskyt ja niiden merkityksen. Kasvaessaan hän voi ikävaiheensa mukaisella tavalla sisäistää asioita, jolloin hän voi myös aina vain laajemmin käsittää rajojen merkityksen myös ymmärryksellään. Tämä sisäistäminen on kasvatuksen merkittävä tavoite. Tavoitteen saavuttaminen ei kuitenkaan voi alkaa lapsen ymmärryksestä, vaan kasvava ymmärrys tarvitsee alusta asti kurin tuomia rajoja ja turvaa.

Kurin pitämiseen liittyy myös evankeliumin pitäminen esillä kasvatuksessa alusta alkaen. Kun lapselle asetetaan rajoja, lapsi huomaa tehneensä väärin. Siksi on tarpeen jatkuvasti teroittaa lapselle armoa ja syntien anteeksiantamusta Kristuksessa.

Lakihenkisyyden vaara kasvatuksessa

Kristillisen kasvatuksen tavoitteena on, että lapsi oppisi seuraamaan Jumalan sanaa ja rakastamaan lähimmäistään. Jumalan sanan ydin ja oikean rakkauden voimanlähde on syntien anteeksiantamus Kristuksen armoteossa. On tärkeää, että kasvattaja pitää nämä asiat mielessään ja tuo ne esiin kasvavalle lapselle.

Mikä voisi koitua vaaraksi niin, että kasvatuksesta tulisi yllä sanotun vastaisesti lakihenkistä? Vaaroja on sekä uskonopin käsitämisen että käytännöllisen elämän alueella.

Lakihenkisyyden vaara koituu siitä, jos vanhemmalle itselleen ei ole evankeliumi selvillä. Tästä johtuen hän voi asettua lapsen yläpuolelle väärällä tavalla. Riskinä on, että vanhempi viestittäisi rakastavansa lasta ehdollisesti, toisin sanoen silloin, kun lapsi toimii hänen antamiensa ohjeiden mukaan. Rakkautta tarvitaan kuitenkin myös lapsen erehtyessä, ei kuitenkaan erehdystä hyväksyen, vaan niin, että vanhempi rakastaa lastaan silloinkin, kun tämä on tehnyt väärin. Kun tällaisessa

tapauksessa lapsi voi joutua luopumaan jostakin itselleen mieluisasta asiasta, on kuitenkin tarpeen osoittaa, että itse rakkaus lasta kohtaan toteutuu myös tuolloin.

Käytännön elämän kannalta lakihenkisyys voi olla vaarana erityisesti kiireen ja väsymyksen keskellä. Silloin on vaarana ”ratkaista” asiat ikävällä tai kohtuuttoman kovalla puheella. Lienee hyvin poikkeuksellista, jos jossain perheessä tällaista pystytään kokonaan välttämään, ja harvinaisista hermostumisista tuskin on kenellekään vakavaa haittaa. Sen sijaan jos lapselle jatkuvasti puhutaan ikävässä sävyssä tai huudetaan, voi tämä koitua lapselle vahingoksi.

Lakihenkisyyden välttämiseksi on tärkeää, että vanhempi muistaa olevansa kasvatustehtävästään vastuussa Jumalalle, muistaa itsekin olevansa sekä syntien anteeksiantamuksen tarpeessa että Jumalan armon kohteena. Käytännön elämän kannalta on viisasta, että vanhempi varjelee myös omaa jaksamistaan ja huolehtii riittävästä levosta.

Kimmo Närhi

Mitä etsiä puoliossa

Suomen kielen sana ”puoliso” on oikein hyvä. Se on myös ajan-kohtainen, sillä senkin avulla voimme käsittää sitä peruslähtökohtaa, että avioliitto on miehen ja naisen välinen asia. Luomiskertomuksen mukaan miehen ei ole hyvä olla yksin. Siksi Jumala loi miehelle vaimon ja yhdisti heidät yhdeksi lihaksi. Puolisot täydentävät toisiinsa, ja heidän yhteytensä myötä Jumala antaa elämän uusille ihmisille.

Puoliossa on oikein etsiä yllä mainitun lähtökohdan mukaista avioliiton ymmärtämistä. Käytännössä tämä tarkoittaa alusta asti yksimielisyyttä siitä, että uskollisuus puolisolle ei ole pelkästään tavoite, vaan koko suhteen lähtökohta. Tällöin puolisot käsittävät olevansa toisiinsa nähden Jumalan asettamassa asemassa, jota asemaa ei kellään toisella ihmisellä voi olla.

Avioliiton yksi tarkoitus on uuden elämän syntyminen. Tämän asian ymmärtäminen tärkeänä yhteisenä ilona ja tehtävänä on nähtävillä vanhastaan kristillisessä ja luterilaisessa opetuksessa. Vuoden 1701 virsikirjan virsi 324 alkaa sanoilla: ”Jumala asetti aviokäskyn sikioitten siittämyksi.”

Huolimatta siitä, että lasten saa-

minen on avioliiton merkittävä tarkoitus, kaikki avioparit eivät saa lasta. Tämä ei kuitenkaan vähennä avioliiton arvoa ja puolisoiden merkitystä toistensa uskollisina kumppaneina.

Yhteiselämän onnellisuuden ja lasten hengellisen kasvattamisen kannalta on suuri arvo sillä, että puolisoilla olisi yhteinen usko. Jos näin ei ole, on syytä ennakoita sopia siitä, että uskova puoliso saa tunnustaa uskoaan ja osallistua seurakunnan toimintaan. Ennakolta on myös tarpeen sopia, että lapset kastetaan ja kasvatetaan uskovan puolison tunnustuksen mukaisesti. Esikuva tällaisesta on esimerkiksi Timoteuksen äiti, joka opetti Jumalan sanan pojalleen huolimatta siitä, että perheenisä ei tunnustanut uskoa.

Samalla, kun ajattelemme sitä, mitä puoliossa tulisi etsiä, on syytä muistaa, että avioliitto ja uskollinen puoliso ovat suuria Jumalan lahjoja tätä ajallista elämää varten. Johdattakoon tämä kaikkia aviopuolisoita kiittolisuuteen avioliitostaan ja ajattelemaan myös sitä, kuinka kukin itse voisi olla puolisolleen iloksi ja rakennukseksi.

Kimmo Närhi

Vanhakirkolliset uskontunnustukset

Luterilaisille oli 1500-luvulla tärkeää se, etteivät he edustaneet uutta uskoa. Uskonpuhdistuksessa oli kyse jo olemassa olevan uskon puhdistamisesta, ei uuden uskon luomisesta. Tämä painotus näkyy Tunnustuskirjoissa muun muassa siinä, että mukaan on otettu kolme uskontunnustusta vanhan kirkon ajalta: Apostolinen uskontunnustus, Nikean uskontunnustus ja Athanasioksen uskontunnustus.

Apostolinen uskontunnustus on meille jumalanpalveluksista tuttu. Sen lopullinen muoto on peräisin vasta 600-700-lukujen Etelä-Galliasta, nykyisen Ranskan ja Espanjan raja-alueelta. Uskontunnustuksen juuret menevät aina toisen vuosisadan Rooman seurakuntaan. Tunnustuksen varhaisesta alkuperästä kertoo se, että se oli alun perin kreikankielinen. Se siis edelsi Rooman seurakunnan latinalaistumista. Se ei ole kuitenkaan peräisin apostoleilta, vaikka jo varhaiskirkon aikana tunnustukseen liitettiin tällainen uskomus.

Nikean uskontunnustus, tai Nikean-Konstantinopolin uskontunnustus, on 300-luvun suurten kiistojen hedelmää. Siihen on kiteytynyt Raamatun opetus pyhästä Kolmiykseydestä. Erityinen paino uskontunnustuksessa on Jeesuksen jumaluuden perusteluilla. Tämän uskontunnustuksen merkityksestä kertoo se, että se on ainoa kolmesta vanhan kirkon uskontunnustuksesta, jonka myös idän kirkot hyväksyvät. Tosin on sanottava, että kolmanteen uskonkappaleeseen myöhemmin tehty lisäys ”ja Pojasta” (filioque) oli keskeisiä syitä lännen ja idän kirkon skismalle seuraavalla vuosikymmenellä.

Viimeinen uskontunnustuksista on laitettu Athanasios Suuren (296–373), Jeesuksen jumaluuden suuren tunnustajan, nimiin. Uskontunnustus ei ole kuitenkaan syntynyt hänen kynästään, vaan se on painotuksiltaan leimallisesti läntinen uskontunnustus, ja se on peräisin 500-luvun Espanjasta. Siinä esitetään oikea oppi sekä Kolmiykseydestä että Kristuksen kahdesta luonnosta ja yhdestä persoonasta. Erityisesti kolminaisuusopin esityksenä uskontunnustus on vertaansa vailla!

Nikean uskontunnustus

Me uskomme yhteen ainoaan Jumalaan, Isään kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan, kaikkien näkyväisten ja näkyttömäin Luojaan.

Ja yhteen ainoaan Herraan, Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, joka ennen aikojen alkua on Isästä syntynyt, Jumala Jumalasta, Valkeus Valkeudesta, tosi Jumala tosi Jumalasta, syntynyt eikä luotu; joka on Isän kanssa yhtä olemusta ja jonka kautta kaikki ovat tehdyt; joka meidän ihmisten tähden ja meidän autuutemme tähden astui alas taivaista ja otti miehuuden Pyhän Hengen kautta neitsyt Mariassa, ja tuli ihmiseksi; meidän edestämme myös ristiinnaulittiin Pontius Pilatuksen aikana, kuoli ja haudattiin; nousi kuolleista kolmantena päivänä Kirjoitusten mukaan, astui ylös taivasiin, istuu Isän oikealla puolella ja on sieltä taas tuleva suuressa kunniaassa tuomitsemaan elävät ja kuolleet; jonka valtakunnalla ei ole loppua.

Ja Pyhään Henkeen, Herraan ja eläväksi tekijään, joka Isästä ja Pojasta lähtee, jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa kumarretaan ja kunnioitetaan, joka on puhunut profeettain kautta. Uskomme yhden, pyhän, yleisen ja apostolisen seurakunnan; tunnustamme yhden ainoan kasteen syntien anteeksiantamiseksi, ja odotamme kuolleiden ylösnousemusta ja tulevan maailman elämää. Aamen.

Lapset – kristillisen ja maailmallisen suhtautumistavan ero

Jotkut asiat, joita tässä artikkelissa tuodaan esille, saattavat ehkä tulla joillekin yllätyksenä tai järkytyksenä ja tuntua vaikealta ottaa vastaan. Kyseessä on myös hyvin herkkä ja henkilökohtainen aihe. Yhteiskunnassamme vallalla olevan asenteen tähden on kuitenkin joskus tarpeen puhua tästä aiheesta suoraan ja tuoda esille, mikä on Raamatun opetus siitä, miten lapsiin ja lasten saamiseen tulee suhtautua. Mitä syvemmin opimme tuntemaan Jeesusta, sitä enemmän mielemme muuttuu hänen mielensä kaltaiseksi. Jos tämän artikkelin opetus tuntuu vaikealta hyväksyä, silloin Kristuksen armon varassa tulee kilvoitella, jotta mieli yhä enemmän alkaisi muistuttaa Kristuksen mieltä (Room. 12:2). Aihetta on myös hyvä käsitellä oman pastorin kanssa.

Kun Jumala loi ihmisen, hän sanoi heille: ”Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa ja tehkää se itsellenne alamaiseksi; ja vallitkaa meren kalat ja taivaan linnut ja kaikki maan päällä liikkuvat eläimet.” (1 Moos. 1:28) Tämä on Jumalan luomissana, jolla hän sai aikaan sen, että ihmiset lisääntyvät. Tämän sanan voimasta ihmiset lisääntyvät aina aikojen loppuun saakka. Näemme siis heti Raamatun alusta, että lisääntyminen kuuluu Jumalan luomisjärjestykseen. Jumalan tarkoitus on, että ihmiset lisääntyvät.

Tämä antaa tietysti jo vahvan viestin siitä, miten kristittyjen tulee

suhtautua lapsiin ja lasten saamiseen. Meille kerrotaan myös, että Jumala siunasi Aadamin ja Eevan näillä sanoilla. Toisin sanoen, se, että ihmiset lisääntyvät, on Jumalan siunaus ja hyvä asia. Lisääntyminen on siis sekä Jumalan tahto että siunaus.

Psalmissa 127 sanotaankin: ”Katsos, lapset ovat Herran lahja, ja kohdun hedelmä on anti.” (Ps. 127:3) Esimerkiksi Vanhan liiton pyhien suhtautumisesta lapsiin näemmekin, kuinka he arvostivat lapsia Jumalan suurena lahjana ja siunauksena.

Raamattu opettaa siis selkeästi, että lapset ovat Jumalan siunaus, lahja ja kuuluvat luomisjärjestykseen. Tästä seuraa se, että normaalityöntilanteessa avioliittoon kuuluu lisääntyminen luonnollisena osana avioliittoa.

Yhteiskunnassamme lasten saamiseen ei aina suhtauduta samalla tavalla. On yleistä estää lasten saantia erilaisista syistä, kuten taloudellisista tai mukavuuteen liittyvistä syistä. Samoin on yleistä surmata äidin kohdussa oleva lapsi abortilla. Valtaosa aborteista tehdään ns. sosiaalisista syistä. Jotkut pitävät jopa monien lasten saamista itsekkäänä ja vastuuttomana. Ylipäänsä vallitsevana asenteena ainakin länsimaissa tuntuu olevan se, että ihminen voi itse päättää, saako lapsia ja jos saa, kuinka monta.

Tällainen asenne on täysin päinvastainen, kuin mikä nousee Raamatusta. Raamatun mukaan lapset ovat

Jumalan lahja ja siunaus, jotka tulee ottaa kiitollisena vastaan. Lähtökohdaisesti siis kristittyjen pariskuntien tulee asennoitua avioliittoon siten, että siihen kuuluu luonnollisena osana myös lasten vastaanottaminen Jumalan lahjana ja siunauksena.

Tulee kuitenkin ottaa huomioon myös se, että elämme langenneessa todellisuudessa. Aivan niin kuin Jumalan alkuperäiseen tarkoitukseen ei ole kuulunut se, että aviopari eroaisi, mutta lankeemuksen seurauksena syntyvien olosuhteiden tähden Jumala sallii tietyissä tilanteissa avioeron, samoin langenneessa maailmassa voi tulla vastaan poikkeustilanteita, jolloin kristitty pariskunta voi rajoittaa lasten määrää tai raskauksien tiheyttä käyttäen sellaisia menetelmiä, jotka eivät surmaa alkanutta elämää.

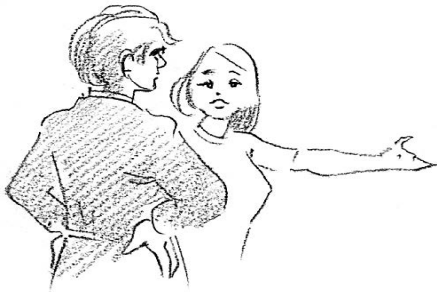
Ihmiselämä alkaa hedelmöitymisestä. Tähän liittyen on syytä kiinnittää huomiota ns. hormonaalisiin ehkäisy menetelmiin. En ole lääketieteen asiantuntija, joten olen varovainen sanomaan ehdottomia väittämiä, mutta käsittääkseni vähintäänkin osa hormonaalisista menetelmistä estää tarkoituksellisesti jo hedelmöittyneen munasolun kiinnittymisen kohtuun. Tällaisten menetelmien käyttö ei ole kristitylle siksi mahdollista. Olen myös useasta eri lähteestä kuullut ja lukenut, että sellaisetkin hormonaaliset menetelmät, joiden ensisijainen tarkoitus on estää hedelmöityminen, saattavat myös joskus toimia niin, että ne estävät hedelmöittyneen munasolun kiinnittymisen kohtuun. Siksi on syytä olla hyvin tarkasti tietoinen siitä, mitä käyttää, ja jos on pieninkin mahdollisuus siihen, että käytetty menetelmä

estää edes joskus hyvin harvoissa tapauksissa hedelmöittyneen munasolun kiinnittymisen kohtuun, ei kyseistä menetelmää tule käyttää.

Edellä oli siis puhe mahdollisista poikkeustilanteista, jolloin voi olla perusteltua rajoittaa lapsilukua. Tällaisia poikkeustilanteita voivat olla esimerkiksi se, että äidin henki olisi vaarassa uuden raskauden myötä, tai jos äidin jaksaminen on ääri rajoilla. Perusteena on se, että miehen ja naisen välisen avioliiton päätarkoitus on puolisoiden välinen yhteys, niin kuin luomiskertomuksesta käy ilmi (1 Moos. 2:18–25). Jos uusi raskaus vaarantaisi tämän avioyhteyden esimerkiksi niin, että äidin henki olisi vaarassa tai äidin voimien raja ylittyisi, silloin olisi perusteltua rajoittaa lasten saamista.

Kirkkomme 1974 julkaisemassa vihkosessa Koetelkaa kaikki on käsitelty tätä kysymystä artikkelissa Mitä on sanottava ns. ”syntyvyyden hallinnasta”? Artikkelin on toimittanut suomeksi A. Aijal Uppala. Lainaan joitakin otteita tästä artikkelista: ”Jumalan asetuksen mukaan, kuten luontokin opettaa, ei avioliiton ainoa eikä korkein arvo ole suvun jatkuvuuden varmistaminen, vaan siihen kuuluva Jumalan säätämä miehen ja vaimon koko elämän yhteisyyden säilyminen (vert. lapsettomuus, vanhuus, sairaustilat yms.). Jos suvun jatkuvuus joutuu vastakkain äidin mahdollisen kuoleman kanssa, on ratkaisevana tekijänä avioliiton säilyminen.” (Koetelkaa kaikki, s. 69)

On olemassa siis myös perusteltuja syitä rajoittaa lapsilukua. On kuitenkin hyvä tiedostaa, että maailmallinen suhtautuminen lapsiin vaikuttaa meihin helposti, jopa huo-

maamatta. Siksi on hyvä muistaa, että syntyvyyden mielivaltainen säännöstely ei ole Jumalan sanan mukaista: ”Jumala ei jättänyt avioliittoa puolisoiden mielivallan alaiseksi, vaan hän tahtoi nimenomaan sen kautta ja vain sen kautta toteuttaa suvun jatkumista maailman loppuun asti. Kun ensimmäinen avioliitto oli toteutunut, ’siunasi hän heitä ja sanoi: ’lisääntykää...’”, 1 Ms. 1:28. Tämä ei ollut lähinnä käsky, vaan siunauksen sana, johon kuului puolisoiden alttius palvella avioliiton tätä tehtävää. Sentähden on kieltäytyminen siitä tai Jumalan tahtoman alkaneen elämän tuhoaminen omavaltaista sekaantumista Jumalan luomishallintaan. – – Emme siis voi vapauttaa mitään avioliittoa velvoituksesta suvun jatkamiseen. Sitä varten juuri on Jumala luonut miehen ja vaimon sellaisiksi kuin he ovat. Näin ollen on jumalatonta suunnitella lapsettomuutta tai lasten lukumäärän mielivaltaista rajoittamista. Tämä on otettava huomioon oman omantunnon asioissa ja sie-lunhoidossa (yleisiä väärinkäytösten perusteita: ahneus, epäusko, mammonanpalvelu, aineellisuus, korkeamman elämäntason juma-loiminen jne.)” (Koetelkaa kaikki, s. 69)

Normaalitilanteessa lisääntyminen siis kuuluu avioliittoon. Mutta niin kuin jo totesimme, elämä langenneessa maailmassa on usein hyvin monimutkaista, ja on olemassa myös perusteltuja syitä rajoittaa lapsilukua tai raskauksien tiheyttä. ”Yleisesti puhuen ei siis tässä ole mitään ristiriitaa. Vaikeudet syntyvät vasta silloin, jos suurentuva perhe alkaa häiritä avioliiton koko yhteyttä, samoin jos se käy yli voimien ja jos siis tiheät peräkkäiset synnytykset ja kasvavan perheen hoito ylittävät vanhempien, varsinkin äidin voimien rajan.” (Koetelkaa kaikki, s. 70)

Jos siis päättyy rajoittamaan lapsilukua, on tarpeen arvioida, ovatko syyt tähän perusteltuja vai nousevatko ne itsekäistä syistä. Toki, koska kristityssä on sekä vanha että uusi luonto, voimme löytää itsestämme sekä perusteltuja että syntisiä motiiveja. Tällöin tietysti on niin, että jos on olemassa oikeutettuja syitä, voi toimia niiden perusteella, samalla tietysti tunnustaen Jumalalle ne syntiset asenteet ja ajatukset, joita itsessään havaitsee.

Samoin meidän on kaikkien syytä pitää mielessä, että vanhan luontomme tähden meistä kaikista löytyy myös maailmallista suhtautumista-paa lapsiin. Tämä näkyy esimerkiksi

siinä, jos pidämme lapsia riesana tai koemme raskaaksi tai hankalaksi sen, että meillä on lapsia, tai laiminlyömme kasvatusvelvollisuutemme. Silloinhan emme sydämessämme pidä lapsia Jumalan lahjana joiden hoito on annettu meidän vastuulle eli toisin sanoen emme suhtaudu lapsiin niin kuin meidän pitäisi. Tässä täytyy aivan jokaisen tunnustaa, että on rikkonut Jumalan tahtoa vastaan ja on anteeksiantamuksen tarpeessa.

Oman vaikeutensa tuo tietysti myös se, jos puoliset ovat keskenään erimielisiä tähän aiheeseen liittyvistä ratkaisuista. Tässä yhteydessä on hyvä muistaa, miten apostoli Pietari kehottaa miehiä elämään taidollisesti vaimonsa kanssa (1 Piet. 3:7). Tähän sisältyy mm. se, että mies kohtelee vaimoaan kunnioittavasti ja ottaa huomioon vaimonsa voimat, heikkouden ja jaksamisen rajat myös tähän aiheeseen liittyen.

On myös tärkeää todeta, että tässä on kyse asiasta, joka jää lopulta jokaisen omantunnon ratkaistavaksi Jumalan edessä. Kenenkään ulkopuolisen, pastorinkaan, ei tule tuomita toista eikä spekuloida toisten tilanteilla ja motiiveilla. Rakkaus olettaa lähimmäisestään hyvää. Toisten elämässä voi olla mitä erilaisimpia vaikeita tilanteita ja olosuhteita, joista emme välttämättä ole tietoisia. Monet voivat myös olla tahtomattaan lapsettomia, ja tämä voi olla hyvin kipeä ja herkkä aihe. Tässä asiassa on siis tarpeen suuri hienotunteisuus ja herkkyys.

Yhteenvetona voi todeta, että luomisen perusteella lisääntyminen kuuluu luonnollisena osana avioliittoon, mutta langenneessa maa-

ilmassa voi syntyä tilanteita, joissa lapsiluvun rajoittaminen tai lasten saannin tilapäinen rajoittaminen on perusteltua: ”Jos syntyvyyden hallinta yleensä tahtoo vastustaa avioliiton hedelmällisyyttä tai ilman todellista syytä rajoittaa luonnollisen aviollisen yhteyden jatkuvuutta, on kyseessä Jumalan säädöksen vastustaminen. Sellaista on mukavuuden sanelema, mielivaltainen syntyvyyden rajoitus. Mutta on toiselta puolelta otettava yhtä tarkasti huomioon, että siihen voi olla todelliset oikeat syyt – vaikeat elämän olosuhteet – – sairaudet, tunnetut sukurasitukset jne. Tällaistenkaan tekijöiden ei tarvitse olla ehdottomia esteitä eivätkä seurakuntien pastoritkaan voi olla lähimmäisten vaikutinten lopullisia tuomareita. Nämä asiat jäävät lopultakin jokaisen omantunnon ratkaisun varaan.” (Koetelkaa kaikki, s. 71)

Niin kuin jo totesimme, sellainenkin, joka ulkoisesti toimii näissä kysymyksissä Jumalan sanan mukaisesti, joutuu kuitenkin tunnustamaan, että sydämessään hän on rikkonut Jumalan tahtoa vastaan. Samoin joku saattaa huomata, että on joko tietoisesti, tietämättömyydestä tai huolimattomuudesta toiminut Jumalan tahtoa vastaan. Siksi on hyvä päättää muistutukseen siitä, että Kristus on kantanut kaikki syntimme. Ei ole mitään niin kauheaa syntiä, mitä Kristus ei olisi sovittanut. Kristuksessa meillä on kaikkien syntien anteeksiantamus. Saamme tunnustaa kaikki syntimme Jumalalle ja uskoa ne anteeksiantetuiksi Kristuksen tähden. Voimme aina aloittaa alusta, Kristuksen veren puhdistamina.

Dani Puolimatka

Luterilaiset koulut – miksi?

Luterilaisen uskonpuhdistuksen myötä kansa haluttiin opettaa lukemaan katekismusta ja Raamatua. Kaste velvoitti täyttämään siihen liittyvän opetusvelvollisuuden (Matt. 28:18–20). Velvollisuuden täyttämässä mentiin hyvin pitkälle: se tarkoitti jopa sitä, että 1500-luvulla tytöillekin opetettiin kreikan alkeita, jotta he (ainakin teoreettisesti) pystyivät ymmärtämään jotain Raamatusta alkukielillä.

Luterilainen koulu nojasi klassiseen koulutukseen. Antiikin ajan kirjallisuutta pidettiin suuressa arvossa. Erityisesti retoriikkaan liittyvä opetus nähtiin tärkeänä, koska sen uskottiin antavan valmiuksia ymmärtää Raamatun tekstejä oikein. Opetukseen liittyi myös vahva hartaudeellisuus. Kouluissa korostui katekismuksen opiskelu.

Vahva koulun merkityksen painottaminen siirtyi uudelle mantereelle, kun saksilaiset pakenivat Yhdysvaltoihin ja perustivat Missouri-synodin. Huoli siitä, että järkeisoppia painottaneet koulut turmelisivat lapset, oli keskeinen syy jättää isänmaa, ja niin Amerikassa yksi ensimmäisistä projekteista siirtokuntalaisten parissa oli tunnustuksellisten luterilaisten koulujen perustaminen. Kammoksuttiin sitä, että lapset altistettaisiin opetukselle, jota ei värittäisi vahva kristillinen usko ja jonka juuret eivät menisi länsimaisen kulttuurin juurille. Missouri-synodi seurasi uskonpuhdistusta sekä koulujen merkityksen painottamisessa että opetuksen sisällön suhteen.

Pääsemme tähän päivään. Jos luterilaiset ymmärsivät menneinä vuosisatoina luterilaisen koulujen merkityksen, meidän pitäisi tehdä niin sitä enemmän. Mitä vahvemmin maamme irtautuu kristillisistä arvoista ja jopa luonnollisesta moraalilaista, sitä hälyttävämmäksi tarve luterilaisille kouluille kasvaa. Nyt jo lapsemme voivat viettää tuntikausia kouluissa, joiden arvomaailma nousee sekulaarihumanismista ja sen epäraamatullisesta ihmiskäsityksestä. Tällainen koulutus voi kehittää heidän ajatteluaan tiettyyn rajaan asti, mutta samalla riistä heiltä kaikkein kalleimman lahjan: uskon Jeesukseen. Koska maallinen koulu ei pidä esillä Jumalan sanaa, usko ei myöskään ole samalla tavalla läsnä arjessa kuin koulussa, jossa katekismus olisi kunniaipaikalla.

Nykytilanteessa, kun kouluja ei ole apuna, vanhempien pitää ottaa sitäkin vakavimmin vastuunsa siitä, että heidän lapsensa varustetaan kohtaamaan uskollemme vihamielinen maailma. Meidän voimamme luterilaisen koulujen järjestämiseksi on vähäinen, mutta meillä on ihmeellinen Jumala. Olkoon ainaisena rukousaiheemme se, että lapsemme varjeltuisivat uskossa ja että Jumala avaisi meille ovia siihen, että lapsemme saisivat juurtua turvallisesti luterilaiseen uskoon. Saamme olla luottavaisia, että tämänkin pahan ajan keskellä Jumala pitää omistaan huolen (Room. 8:28).

Niille, joita kiinnostaa historiallinen katsaus tunnustuksellisiin luterilaisiin kouluihin, suosittelen Thomas Korcokin kirjaa *Lutheran education. From Wittenberg to the Future*. CPH 2011.

Mika Bergman

Korkeampi kutsumus

Uskonpuhdistus korosti avioliiton asemaa Jumalan asettamana ja Jumalalle mieluisena elämänosana. Vaatimus pappien naimattomuudesta torjuttiin. Luostarielämän naimattomuuslupauksiin liittyviä väärinkäytöksiä arvosteltiin.

Siksi voi tuntua yllättävältä, että Luterilaisten Tunnustuskirjojen mukaan naimattomuus on tietystä mielesä vielä suurempi ja parempi lahja kuin avioliitto: ”Emme me kuitenkaan aseta samalle tasolle neitseellisyttä ja avioliittoa – neitsyys on parempi lahja kuin avioliitto.” (Augsburgin Tunnustuksen Puolustus, XXIII 38,39) Kuitenkin heti tämän jälkeen torjutaan selvästi ajatus, että naimattomuudella voisi ansaita vanhurskauden Jumalalta. Sekä naimaton että naimissa oleva tulevat uskosta vanhurskaiksi Jumalan edessä.

Naimattomuuden etu on Puolustuksen mukaan siinä, että ”se antaa liikkumatilaa ja siinä eläen taloustoimista on vähemmän haittaa rukoiltaessa, opetustehtävissä ja palvelusta toimittaessa. Siksi Paavali sanoo: (1 Kor. 7:34) ’Neitsyt huolehtii siitä, mikä on Herran.’ Neitsyyttä ylistetään siis mietiskelyn ja opintojen tähden.” (XXIII 40)

Tällä Tunnustuskirjojen opetuksella on raamatullinen perusta, johon edellä olevassa lainauksessa viitataan. Naimaton Paavali kirjoitti korinttolaisille avioliittoasioihin liittyen: ”Soisin kaikkien ihmisten olevan niinkuin minäkin; mutta kullakin on oma lahjansa Jumalalta, yhdellä yksi, toisella toinen.” (1 Kor. 7:7) Hieman myö-

hemmin hän perustelee, millä tavalla naimattomuus on parempaa kuin avioliitto: ”Soisin, ettei teillä olisi huolia. Naimaton mies huolehtii siitä, mikä on Herran, kuinka olisi Herralle mieliksi; mutta nainut huolehtii maailmallisista, kuinka olisi vaimolleen mieliksi, ja hänen harrastuksensa käy kahtaanne. Samoin vaimo, jolla ei enää ole miestä, ja neitsyt huolehtivat siitä, mikä on Herran, että olisivat pyhät sekä ruumiin että hengen puolesta; mutta naimisissa oleva huolehtii maailmallisista, kuinka olisi mieliksi miehellensä.” (1 Kor. 7:32–34)

Kuka tahansa ei silti voi itse valita pysyvästi naimattomana elämistä. Tavallisesti ihmiset menevät naimisiin. Naimattomuus on erityinen lahja, jota ei ole suotu kaikille. Jeesus sanoo naimattomuudesta: ”Ei tämä sana kaikkiin sovellu, vaan ainoastaan niihin, joille se on suotu. Sillä on niitä, jotka syntymästään, äitinsä kohdusta saakka, ovat avioon kelpaamattomia, ja on niitä, jotka ihmiset ovat tehneet avioon kelpaamattomiksi, ja niitä, jotka taivasten valtakunnan tähden ovat tehneet itsensä avioon kelpaamattomiksi. Joka voi sen itseensä sovittaa, se sovittakoon.” (Matt. 19:9)

Naimisiin menoon ja naimattomuuteen voi soveltaa Paavalin sanoja Roomalaiskirjeestä: ”joka syö, se syö Herran tähden, sillä hän kiittää Jumalaa; ja joka ei syö, se on Herran tähden syömättä ja kiittää Jumalaa” (Room. 14:6): Se, joka menee naimisiin, menee naimisiin Herran tähden ja kiittää häntä. Se, joka pysyy naimattomana kiittää myös lahjastaan Herraa. Kumpikin palvelee Jumalaa omassa kutsumuksessaan ja on hänelle yhtä rakas.

Vesa Hautala

*Hartaus helluntaille**Pyhä Henki kirkastaa Kristusta*

Helluntaina muistamme Pyhän Hengen vuodattamista. Pyhän Hengen tehtävä on kirkastaa Kristusta syntien anteeksiantajana. Otamme nyt asiasta esille kolme näkökulmaa.

Kun Pyhä Henki vuodatettiin, täytettiin tässäkin Vanhan testamentin ennustus. Apostoli Pietari sanoi: ”Tämä on se, mikä on sanottu profeetta Joelin kautta: 'Ja on tapahtuva viimeisinä päivinä, sanoo Jumala, että minä vuodatan Henkeni kaiken lihan päälle.’” (Apt. 2:16,17) Pyhä Henki, joka jo Vanhan liiton aikana oli vaikuttanut Jumalan sanassa ja synnyttänyt uskon luvattuun Vapahtajaan, vuodatettiin nyt julkisesti ja näkyvällä tavalla. Usko Vapahtajaan ja syntien anteeksiantamukseen hänen nimessään on sama Vanhassa ja Uudessa liitossa. Uskossa Kristukseen kuljemme siis samaa uskon tietä kuin Vanhan liiton pyhät. Ennustuksen toteutuminen osoittaa myös, että mitään uutta Pyhän Hengen vuodatusta ei ole luvattu, vaan Pyhä Henki vaikuttaa Jumalan sanan kautta Uuden liiton seurakunnassa maailman loppuun saakka.

Pyhän Hengen virka on kirkastaa Kristusta Vapahtajana. Jeesus sanoi: ”Hän on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille.” (Joh. 16:14) Pyhä Henki siis julistaa Kristuksen hyviä tekoja meidän autuudeksemme ja synnyttää uskoa Vapahtajaan.

Pyhän Hengen vuodatuksen yksi ilmenemismuoto oli, että eri kieliä puhuvat ihmiset saattoivat kuulla ja ymmärtää evankeliumin Jeesuksesta. Tämä oli erityinen merkki siitä, että evankeliumi kuuluu kaikille kansoille. Evankeliumin sisältö on sama Vanhassa ja Uudessa liitossa. Uudessa liitossa on kuitenkin se ero, että nyt Jumalan sana on tarkoitettu julistettavaksi kaikkia kieliä puhuville ihmisille. Kristus otti ihmisluonnon ja teki armotyönsä kaikkien ihmisten autuudeksi. Jo Vanhan liiton tuli ihmisiä Israelin ulkopuolelta tuntemaan Vapahtajan. Kristuksen maanpäällisen elämän aikana samarialainen nainen oli yksi uskon esikuvista. Uuden liiton aikana evankeliumi nimenomaisesti tulee julistaa kaikille kansoille. Tämän tähden sinäkin olet tullut kuulemaan ja tuntemaan Jumalan armon. Niin kauan kuin aikaa on, on seurakunnalla ja kaikilla uskovilla tehtävä pitää Jumalan sanaa esillä kaikkien ihmisten autuudeksi.

Rukoilemme: Pyhä kaikkivaltias Jumala! Me kiitämme sinua, että olet Pyhän Hengen kautta saattanut meidät osallisiksi Kristuksen armosta. Varjele meidät tässä uskossa. Anna autuuden sanan levitä kaikkien kansojen keskuudessa uskoa synnyttäen ja vahvistaen. Amen.

Kimmo Närhi

Johanneksen kasteesta

Kirjoitin viime Luterilaisessa Johanneksen kasteen ja kristillisen kasteen välisestä yhteydestä käsitellessäni Kristuksen kastetta. Toin esille sen, miten hienoja näkökulmia aukeaa, kun käsitämme, että meidän kasteemme ja Kristuksen saama kaste kuuluvat yhteen.

Esittämäni näkemys ei ole nykyään monissa kirkoissa yleinen, koska on tapana ajatella, että Johanneksen kaste olisi ollut perustavalla tavalla erilainen kuin kristillinen kaste. Tätä perustellaan ennen kaikkea Johanneksen sanoilla: ”Minä kastan teidät vedellä, mutta on tuleva minua väkevämpi, jonka kengänpaulaakaan minä en ole kelvollinen päästämään; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.” (Luuk. 3:16). Sanoista tehdään johtopäätös, että vasta Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen asetettu kaste antaisi Pyhän Hengen. Näin ollen Johanneksen kaste olisi ollut vain ulkoinen teko, jolla ilmaistiin katumusta.

Johanneksen sanat voidaan periaatteessa ymmärtää kolmella eri tavalla: ensiksi, tavalla, jonka esitin yllä ja joka on nykyään yleinen. Toiseksi, niin, että Johanneksen kasteessa Johannes tosin kastoi ulkoisesti, mutta Kristus kastoi samanaikaisesti Pyhällä Hengellä. Kolmanneksi, Johanneksen voi

nähdä viittaavan kastepuheellaan erityiseen Pyhän Hengen vuodatamiseen, joka väritti alkukirkon aikaa. Täten hän ei halunnut sanoa, ettei hänen kasteensa ylipäättään antaisi Pyhää Henkeä.

Ensimmäinen vaihtoehdon ongelma on se, että Johanneksen kastetta sanotaan parannuksen kasteeksi syntien anteeksiantamiseksi (Mark 1:4). Kun Johanneksen kaste oli todella syntien anteeksiantamisen kaste, silloin siihen liittyvä välttämättä Pyhä Henki. Onhan syntien anteeksiantamus meillä vain Kristuksessa eikä kukaan usko Kristukseen ilman Pyhää Henkeä. On väärän opin mukaista sanoa, että Johanneksen Kaste olisi antanut synnit anteeksi vain sen takia, että kastettava otti sen ulkoisesti, eli tehtynä tekona (ex opere operato).

Toinen vaihtoehto on sinänsä ihan oikean opin mukainen, mutta sen ongelmallisuus nousee siitä, että Johannes viittaa tulevaisuuteen, kun hän puhuu Kristuksesta Pyhällä Hengellä kastavana. Näin ollen ei ole luontevaa ajatella, että Johannes puhuisi siitä, miten Kristus toimi parhaillaan hänen kaste-toimintansa aikana.

Päädymme vaihtoehtoon kolme. Se vaikuttaa kaikkein todennäköisimmältä edellä sanotun va-

lossa, mutta meidän ei tarvitse edes tyytyä todennäköisyyksiin, koska Raamattu antaa suoran tuen tälle vaihtoehdolle. Raamattu ilmoittaa meille, milloin Johanneksen profetia toteutui. Apostolien teoissa kerrotaan, että kun Pyhä Henki vuodatettiin poikkeuksellisella tavalla pakanoiden päälle, Pietari muisti Herran sanan: ”Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä” (Apt. 11:16). Täten on selvää, ettei Johannes halua kieltää Pyhän Hengen toimintaa vesikasteessa, vaan hän tuo esille sen, että Messias ”kastaisi” apostolisena aikana ihmelahjoja antaen. Apostolien teoista kuitenkin huomaamme, että tämä kastaminen oli sidottu apostolien toimintaan. Siksi sitä ei enää ole.

Toinen peruste, joka esitetään sitä vastaan, että Johanneksen Kaste olisi antanut Pyhän Hengen, on Apostolien tekojen luvussa 19 löytyvä vuoropuhelu Paavalin ja Johannes Kastajan opetuslasten välillä. Vuoropuhelista käy ilmi, etteivät Johanneksen opetuslapset olleet kuulleet Pyhästä Hengestä. Kun Paavali sitten kysyi, millä kasteella heidät on kastettu, he vastasivat: ”Johanneksen kasteella” (Apt. 19:3). Tämän seurauksena Paavali opetti heitä Johanneksen kasteesta sanoen: ”Johannes

kastoi parannuksen kasteella, kehoittaen kansaa uskomaan häneen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, se on, Jeesukseen” (Apt. 19:4). Tämän seurauksena he ottivat kasteen Jeesuksen nimeen, ja kun Paavali laski kätensä heidän päälle, he täytyivät Pyhällä Hengellä.

Kohtaus ei tuota ylitsepääsemättömiä ongelmia edellä sanomalleni: se, etteivät opetuslapset olisi ollenkaan kuulleet Pyhästä Hengestä, kuulostaa oudolta sen valossa, että Pyhä Henki oli laskutunut Jeesuksen päälle tämän kasteen yhteydessä. Kun tähän lisätään se, että Pyhä Henki tuodaan Apostolien teoissa esille ihmelahjojen yhteydessä, Johanneksen opetuslasten tietämättömyys Pyhästä Hengestä viitannee häneen nimenomaan ihmelahjojen antajana. Syy sille, miksi heidät kastettiin uudestaan, selittyy sillä, että Johanneksen opetuslapset olivat jatkaneet toimintaansa mestarinsa kuoleman jälkeen. Heidän opetuksensa oli vääristynyt ja niin myös heidän kasteensa. Heidän kasteellaan ei ollut enää mitään tekemistä Johannes Kastajan eikä Kristuksen ylösnousemuksen jälkeen asettaman kasteen kanssa. Siksi he tarvitsivat oikean kasteen.

Mika Bergman

Rajat vapauttavat

Kasvatuksen tradition professori Tapio Puolimatka on tullut tutuksi suomalaisten kristittyjen parissa uskon ja tieteen suhdetta käsittelevien teosten myötä. Viime vuosina hän on ollut esillä erityisesti lasten oikeuksien merkeissä, kun hän on puolustanut lapsen oikeutta tuntea biologiset vanhempansa. Tähän aihepiiriin liittyy myös hänen uusin teoksensa *Seksuaalivallankumous. Perheen ja kulttuurin romahdus* (Perussanoma 2017. 200 s.).

Puolimatkan teoksen perusteeksi on se, että yhteiskunta kukoistaa, kun siinä vallitsee miehen ja naisen välinen elinikäinen avioliitto ja tiukka seksuaalimoraali. Tekijä kuljettaa lukijan vuosisatojen halki osoittaen, miten eri kulttuureissa on nähtävissä sama ilmiö: edustusperheestä päädytään ydinperheeseen, joka on perheen vahvin muoto. Tätä vaihetta seuraa perheyksikön atomisoituminen, jonka selittäjänä on yksilön mielihalujen tavoittelu perheen kustannuksella. Perhemallin atomisoituminen romahduttaa lopulta koko kulttuurin.

Vapaa yhteiskunta vaatii yksilöä, joka pystyy itsekontrolliin. Puolimatkan mukaan ehdottoman uskollisuuden vaatimus omalle

aviopuolisolle luo perustan sille, että yhteiskunnan jäsenet voivat olla eettisesti vastuullisia, itsenäisiä toimijoita. Sen sijaan seksuaalista vapautta korostava yhteiskunta joutuu kaventamaan yksilönvapautta yhteiskunnallisen rauhan ylläpitämiseksi, koska ydinperheen aseman horjuminen johtaa monenlaisen yhteiskunnalliseen pahoinvointiin. Kuvaavina esimerkkeinä kirjassa toimivat Ranskan vallankumous sekä Venäjän bolševistinen vallankumous. Nämä sallivat aluksi suuren seksuaalisen vapauden, mutta sitä seuranneen kaaoksen johdosta joutuivat kovalla kädellä suitsimaan kansalaistensa elämää.

Puolimatkan teos on herättelevä. Se tuo esille, miten hälyttävässä tilanteessa olemme Suomessa: sukupuolineutraalin avioliittolain hyväksyminen on merkki siitä, että perheen atomisoitumisprosessi on edennyt pitkälle. Lapsen oikeudet ovat saaneet väistyä aikuisen onnen tavoittelun tieltä, ja jos historiaa on uskomisen, aikuisten itsekkeskeisyys ei johda maanpäälliseen paratiisiin, vaan Euroopan romahtamiseen.

Kaikkein parasta kirjassa oli mielestäni 1900-luvun seksuaaliasenteiden muutoksen taustate-

kijöiden analysoiminen. Teos tuo esille, kuinka häikäilemättömästi ja tarkoitushakuisesti 1900-luvulla eräät tutkijat tekivät töitä seksuaalisen ”vapautumisen” eteen: Margaret Mead (1901–1978) loi vaikutusvaltaisen kuvan samoalaisesta kulttuurista, jossa seksuaalinen vapaus kulki käsi kädessä onnen kanssa. Tutkimustyö oli laadultaan heikkoa, mutta sen vaikutus on ollut suuri. Ehkäpä vielä ratkaisevammassa roolissa on ollut Alfred Kinsey (1894–1956), joka seksualisoi lapsuuden pohjaten tutkimuksensa muun muassa pedofiilien päiväkirjoihin. Näiden uranuurtajien ”hedelmille” monet meistä ovat altistuneet koulujen seksuaalikasvatuksen myötä.

Vaikka kirjassa on paljon keuhuttavaa, se ei ole täydellinen. Vastaani tuli kaksi aihealuetta, joita pidän kirjan heikkoina kohtina. Ensimmäinen näistä on se, että teos nojaa laajasti kirjallisuuteen, joka on 1900-luvun ensimmäiseltä puoliskolta. Tämä näkyy myös argumentaatioissa: puhe viettien kontrolloimisesta ja valjastamisesta sivistyksen edistämiseksi kuulostaa korviini kovin freudilaiselta ja vieraalta. Tosin näiltä osin vika

voi olla lukijassa ja hänen ennakkoluuloissaan. Lähteiden vanhuus ei ole sinänsä ongelma, jos ne ovat laadukkaita. Toinen seikka on se, että Puolimatkan selitykset erinäisten korkeakulttuurien kukoistukselle ja tuholle vaikuttavat turhan yksinkertaisilta, esimerkiksi Rooman tuhon selittäminen avioliittoinstituution heikkenemisellä voi olla osittain totta, mutta on paljon sanottu, että se olisi ollut perimmäinen syy.

Kirja on kuitenkin ehdottomasti lukemisen arvoinen. Se on erittäin hyödyllinen sille, joka Raamatun perusteella uskoo miehen ja naisen avioliiton Jumalan asettamaksi, mutta kokee epäilyjä tai älyllisiä vaikeuksia Raamatun opetukseen pitäytymisessä. Kirja osoittaa vakuuttavasti, että hillitön seksuaalielämä ei johda vapauteen, vaan orjuuteen. Puolimatkan teos on myös tavattoman tärkeää luettavaa jokaiselle alaikäisten lasten vanhemmalle sen takia, että on käsitys siitä, millaiselle ajatusmaailmalle lapset altistuvat aikamme peruskouluissa. Kristityn lukijan sydämessä kirja herättää huokauksen: Tule Herra Jeesus!

Mika Bergman

Ja he toivat hänen tykönsä lapsia, että hän koskisi heihin; mutta opetuslapset nuhtelivat tuojia.

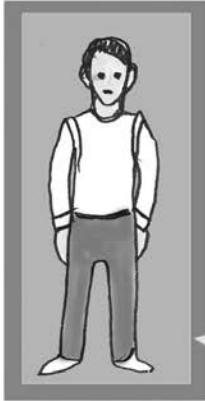
Mutta kun Jeesus sen näki, närkeästyi hän ja sanoi heille: "Sallikaa lasten tulla minun tyköni, älkääkä estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta. Totisesti minä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa niinkuin lapsi, se ei pääse sinne sisälle."

Ja hän otti heitä syliinsä, pani kätensä heidän päällensä ja siunasi heitä. (Mark. 10: 13-16)

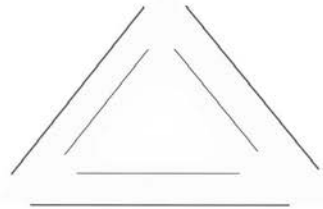

Lapset esiintyivät pääsiäisjuhlassa Lahdessa 16.4.2017

SILLAN RAKENTAJA

Ihminen syntyy ja elää synnin vankina.

Jumala etsii synnissä elävää ihmistä ja haluaa hänet omakseen.

Kristus mursi synnin vallan.

Jumalan armo on silta, jota pitkin syntinen ihminen pääsee synnin vallasta Jumalan lapsen vapauteen.

Jumala vaikuttaa evankeliumin sanalla uskon. Näin synnin orjasta tulee ilman omaa ansiota Jumalan lapsi. Kristus vaihtaa oman vanhurskautensa ihmisen synteihin.

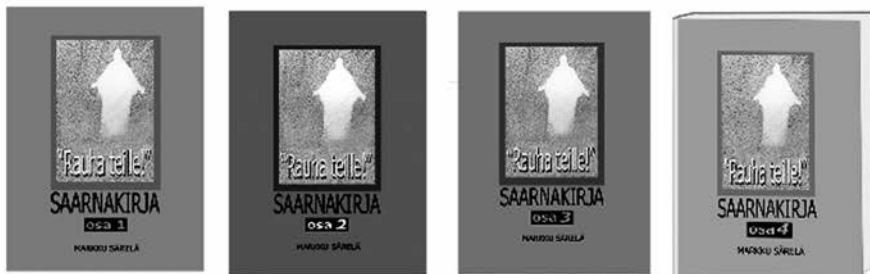
STLK:n kirjamyyntiluettelo ja hinnasto 2017	€
Aamoksen kirja, käännös ja selitys (M. Särela)	2,50
Apostoli Paavalin Roomalaiskirjeen selitys (G. Stockhardt)	30,00
Apostoli Pietarin ensimmäisen kirjeen selitys (G. Stockhardt)	20,00
Elävän veden virtoja (G. A. Aho)	20,00
Erilaisia luterilaisia kirkkoja ja kirkkoliittoja (A. A. Uppala)	1,00
Helmiä (E. Voima, O. Lappalainen)	4,00
Herrani elää (R. Efraimson)	20,00
Iso katekismus, ven.-kiel. (M. Luther)	12,00
Israelin asema Uuden testamentin seurakunnassa (M. Särela)	0,50
Jeesus elää, runokirja (G. A. Aho)	5,00
Jeesus on tosi Jumala (M. Särela)	2,50
Katso Jumalan Karitsa (G. A. Aho)	5,00
Kirkko ja virka (C. F. W. Walther)	18,50
Kirkkokuri vaeuksen asioissa (M. Särela)	1,50
Kirkkokysymys (A. A. Uppala)	20,00
Koetelkaa kaikki (toim. M. Särela)	1,50
Kolossan seurakunta (M. Särela)	2,50
Kristinoppi, (englannin-, igbon-, latvian-, liettuan-, ruotsin-, suomen-, venäjän-, vironkielinen)	12,00
Kristuksen kuuliaisuus (M. Särela)	8,50
Kristus meidän edestämme - Teesejä vanhurskauttamisesta (M. Särela)	17,00
Kristus pyhän Raamatun selittäjänä (M. Särela)	3,50
Kärsivälliset ahdistuksessa - Lohdutusta sairaille ja masentuneille	5,00
Laki ja evankeliumi (C. F. W. Walther)	20,00
Lapsikaste on raamatullinen (M. Särela)	5,00
Lapsikaste on raamatullinen, venäjänkielinen (M. Särela)	8,00
Luterilaiset tunnustuskirjat, ven.-kiel.	32,00
Luterilaisuus ja paavius, (sis. Schmalkaldenin uskonkohdat ja Paavin vallasta ja ylherruudesta), ven.-kiel.	10,00
Miten luterilainen kirkko selittää Vanhaa ja Uutta testamenttia (R. Preus)	5,00
Oikaisuja pastori Patialan muistelmiin (A. A. Uppala)	1,00
Oikea näkyvä kirkko (C. F. W. Walther)	17,00
Paavali pakanain apostoli (T. Matikainen)	8,00
Paikallisseurakunta (C. F. W. Walther)	17,00
Pyhän kasteen sakramentti (G. A. Aho)	0,50
Raamattu opettaa (Brief Statement – LCMS, suom. M. Särela)	1,00
Raamattua ja tunnustusta koskeva periaatelausunto (LCMS, suomennos M. Särela)	2,50
Raamatun arvovallasta ja erehtymättömyydestä (S. H. Nafzger)	5,00
Rakkaimmat raamatunpaikat (toim. M. Särela)	0,50
"Rauha teille!" Saarnakirja osa 1 (M. Särela)	15,00
"Rauha teille!" Saarnakirja osa 2 (M. Särela)	15,00
"Rauha teille!" Saarnakirja osa 3 (M. Särela)	15,00
"Rauha teille!" Saarnakirja osa 4 (M. Särela)	15,00
Rukous joka päivälle	0,50
Rukouskirja lapsille	15,00
Saarnavirka on Kristuksen käsky (M. Särela)	17,00
Sana on elämän lähde, suomenkielinen (M. Särela)	6,00
Sana on elämän lähde, venäjänkielinen (M. Särela)	8,00
Seurakunnan oikeudesta ja saarnavirasta (M. Luther)	6,00
Sovituksen Sana (R. Efraimson)	20,00
Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko 1928–1968 (A. A. Uppala, M. Särela)	1,00
Saannot 2004 (STLK:n ja Tunn. Lut. Srk:en yhdyskuntajärjestys)	3,00
Tekijänoikeudesta maailmaan - Taustaa 1. (K. Pälkkö, M. Särela)	8,00
Kehitysoopin kullisseista - Taustaa 2. (K. Pälkkö)	10,00
Alusta viimeiseen aikaan – Taustaa 3. (K. Pälkkö)	12,00
Tiedän Lunastajani elävän (G. A. Aho)	20,00
Tieni johdata taivaaseen (V. Apponen)	8,00
Tunnustukselliset seurakunnat syntyvät (A. A. Uppala)	17,00
Tähän asti on Herra meitä auttanut, STLK:n 50 -vuotisjuhlaulkaisu	3,50
Täksi päiväksi (C. M.-Zorn)	20,00
Vanhan testamentin esikuvia Jeesuksesta (G. A. Aho)	2,50
Yksin uskosta, (sis. Augsburgin tunnustus ja Apologia), ven.-kiel.	25,00
95 teesiä Lutherin muistovuonna 1983 (M. Särela)	1,00
Ensimmäisen Mooseksen kirjan selitys 1-7 (M. Luther) .... (jäsenille 35,-)	49,00
Ensimmäisen Mooseksen kirjan selitys 8-17 (M. Luther) .... (jäsenille 35,-)	49,00
Ensimmäisen Mooseksen kirjan selitys 18-24 (M. Luther) .... (jäsenille 35,-)	49,00
Ensimmäisen Mooseksen kirjan selitys 25-31 (M. Luther) .... (jäsenille 35,-)	49,00
Ensimmäisen Mooseksen kirjan selitys 32-50 (M. Luther) .... (jäsenille 35,-)	49,00
Kirkkopostilla I, II, III ja Huonepostilla (M. Luther)	200,00
Kirkon sananpalvelijan asettamisesta (M. Luther)	10,00
Kristillisen kirkon usko ja nykyajan raamatuntutkimus (R. Preus)	3,50
Kristuksen ehtoollisesta, suuri tunnustus (M. Luther)	35,00
Raamatun inspiraatio (R. Preus)	14,50
Uskon pyhä salaisuus (J. Gerhard)	37,00
Vanhurskauttamisoppi klassisen luterilaisen ortodoksian teologiassa (R. Preus)	5,00
Voimattomalle voimaa (G. A. Aho / L. Koskenniemi)	10,00

LUTERILAINEN -lehti, vuosikerran tilaus ulkomaille 35,00, kotimaahan .....

Luterilainen -lehti, irtonumero (uusin nro maksullinen, vanhoja maksutta) .....

Lähetystyöhön tarkoitettujen suurempien kirjalaitosten hinnasta voidaan neuvotella erikseen.

Postitse tilatessa hintaan lisätään toimituskulut .....

"Rauha teille" SAARNAKIRJA 15,- Kirjan eri osilla on sama hinta Markku Säreälän saarnakirjan neljän kirjan sarja on nyt valmis. Hänen runsas pari vuotta kestänyt kirjoitus- ja kokoamistyönsä on nyt tullut päätökseen. Kirjat voi hankkia kirjakauppojen kautta tai seurakunnan kirjamyynnin kautta. Kaikki kirjat ovat myös verkkokirjoina ilmaiseksi luettavina osoitteessa: www.luterilainen.com. Sieltä voi tilata kirjat myös postilähetyksenä.

Kristus meidän edestämme, Markku Säreälä. Kirja on luterilaisen vanhurskauttamisopin esitys. Pyhän Raamatun ja Luterilaisten tunnustuskirjojen lisäksi kirjoittaja marssittaa esiin massiivisen määrän luotettavia luterilaisia todistajia (yli 150 Luther-sitaattia). Tekijä ei anna Pyhälle Raamatulle ainoastaan puheenvuoroa, vaan rakentaa kaiken erehtymättömälle ja pettämättömälle Raamatulle. **17,-**

Seurakunnan oikeudesta ja saarnavirasta 6,-

Mitä uskovat voivat tehdä, kun enemmistökirikko on luopunut Jumalan puhtaasta sanasta? Tässä kirjassa Luther vastaa tähän kysymykseen ja tuo mestarillisella tavalla esille uskovien Raamattuun perustuvat oikeudet. Ajankohtaista, puhuttelevaa asiaa. Käännös ja esipuhe Markku Säreälä.

Saarnavirka on Kristuksen käsky 17,-

Kirja tuo Raamatusta esille saarnaviran monipuolisen aarteiston. Kristus on sääntänyt tämän jalon viran sielujen autuutta ja seurakuntansa parasta ajatellen. Jokainen Jumalan lapsi tarvitsee seurakunnan, jossa hän saa sielulleen Vapahtajan tahtoman hoidon. Oikein opettavat, laumaansa rakastavat sananpalvelijat ovat siinä suuressa merkityksessä. Kirja on ajankohtainen Se tuo esille Raamatusta myös sellaisia asioita, joita paimenet eivät ole valittavasti aina seurakunnalleen opettaneet.

Kristuksen kuuliaisuus 8,50,-

Markku Säreälän ajankohtainen teos. Kirja on yhteenveto siitä mitä Raamattu opettaa meille Kristuksen elämän ja ristinkuoleman merkityksestä lunastuksessa. Erityisesti se vastaa kysymykseen: Oliko Kristus oman persoona puolesta velvollinen täyttämään lain.

Kastettu

Tampereen Tunnustuksellisessa Luterilaisessa Seurakunnassa on kasteessa otettu Jumalan armon osallisuuteen ja seurakunnan yhteyteen *Vihtori Arvo Feodor Voldi*, syntynyt 8.2. 2017, kastettu 8.4. 2017 Vaasassa.

Elma Kaarina Murto o.s. Kainu 11.7.1927-28.2.2017

Kyyjärveltä tuli kolmas kuolinviesti noin puolen vuoden sisällä. Elma Murto nukkui pois talven viimeisenä päivänä.

Elma Murtoa voi luonnehtia uskolliseksi ja iloiseksi Jumalan lahjojen vastaan ottajaksi ja eteenpäin välittäjäksi. Hänen luultavasti ensimmäinen pitempi matkansa oli kesällä 1943 rippikouluun Lahteen. Matka kesti varsin kauan, ja Elma ehti olla huolissaan, sujuuko kaikki hyvin. Näin kuitenkin tapahtui, ja pastori Valveen johtamassa rippikoulussa hän sai perusteellisen hengellisen opetuksen. Pastori Valveen ja Malkavaaran perheet majoittivat muualta tulleet rippikoululaiset. Vastaanottajakotien sydämellisyys ja rippikoulutoverit tulivat Elmalle tärkeiksi asioiksi. Muistot rippikouluviikoista painuivat syvälle sydämeen. Noista ajoista hän puhui erityisen paljon viimeisinä vuosinaan.

Nuorena saatu Jumalan sanan opetus kantoi Elmaa läpi elämän. Hänen avioliiton myötä muodostuneessa kodissaan pidettiin jumalanpalveluksia, ja näin Jumalan sana oli myös kahdeksan lapsen kuultavana. Suuri muutos hänen elämäänsä tuli joitakin vuosia ennen kuolemaa, kun hän muutti kotitalosta Pölkyn kylältä Kyyjärven keskustan tuntumaan rivitaloon. Kiitollisena hän sopeutui myös tähän asiaan ja sen tuomiin helpotuksiin arjessa.

Elma Murto välitti Jumalan lahjoja lähipiirissään ja oli hyvin pidetty lämminhenkinen ihminen. Lapsilleen hän osoitti syvää äidin rakkautta, johon liittyi Jumalan sanan esillä pitäminen sekä luonteva ja kunnioittava suhtautuminen lapsiin ja heidän perheisiinsä. Jälkipolvien kiitollisuuden täyteinen kaipaus näkyi kauniilla tavalla siunaus- ja muistotilaisuudessa.

Kristityn kallis osa yksin Jumalan armon varassa sekä hänen lahjojensa vastaan ottajana ja toisille välittäjänä korostuu poisnukkuneen vaiheissa ja siinä esimerkissä, jonka Jumala hänen kauttaan on meille antanut.

Kimmo Närhi

Aikuistenleiri 5-9.7.

alkaa keskiviikkona 5.7. klo 14:30 päiväkahveilla.

Teema: *Uskonpuhdistus ja galatalaiskirje.*

Ilmoittautuminen Dani Puolimatkalle viimeistään 28.6. mennessä.

Sirkka Tellervo Lindell o.s. Salmi 3.12.1924-7.5.2017

Seurakuntiemme vanhimmasta polvesta on jälleen poistunut yksi uskonsisar. Sirkka Lindell nukkui pois 92 vuoden iässä.

Poisnukkunut kuului seurakunnissamme ensimmäisinä kasvaneiden pienten lasten joukkoon. Lapsena ja rippikoulussa saatu opetus kantoivat häntä läpi koko elämän. Sirkka Lindellin nuoruusvuodet osuivat sodan aikaan. Tämä toi toisaalta vakavuutta hänen ajatustapaansa. Mahdollisesti sodan ja sen jälkeisen ajan niukuudesta oli peräisin hänen kiitollisuutensa siitä, että tavallinen elämä sujui rauhallisesti. Poisnukkunut suoritti ylioppilastutkinnon sodan aikana, ja luokkatoverit olivat hänelle tärkeitä viimeisiin vuosiin saakka.

Sirkka Lindellin avioliitosta Heimo Lindellin kanssa syntyi neljä tytärtä varsin pienin väliajoin. Lapsiperheen arki ja äidin velvollisuudet antoivat hänelle paljon sekä työtä että iloa. Tämän vuoden äitienpäivä oli ensimmäinen, jonka tyttäret perheineen joutuivat viettämään ilman rakastettua äitiä ja isoäitiä.

Seurakunnan toimintaan Sirkka Lindell osallistui uskollisesti. Aikanaan heidän kotipaikallaan Kotkassa toimi pyhäkoulu, ja siellä pidettiin säännöllisiä jumalanpalveluksia. Myöhemmin Lindellin pariskunta oli uskollisesti Kuusankosken jumalanpalveluksissa, ja heidän kotonaan pidettiin raamattutunteja. Viimeisinä vuosinaan Sirkka Lindell ilmaisi ilonsa evankeliumin kuulemisesta oman kotinsa hiljaisuudessa. Vuosikymmenien aikana rakkaiksi tullesiin uskonsisariin hän piti yhteyttä puhelimen välityksellä, kun tapaaminen ei enää ollut mahdollista.

Poisnukkunut jättää meille esimerkin Kristuksen tuomaan armoon turvautumisesta ilon ja surun, viimeisinä vuosina myös kivun ja heikkouden keskellä. Hänen muistonsa ohjaa myös meitä turvautumaan yksin syntien anteeksiantamukseen ja luottamaan Jumalan huolenpitoon niin koettelemusten kuin ilonkin päivinä.

Kimmo Närhi

Lastenleiri

Siitamajassa 14.-18.6 2017

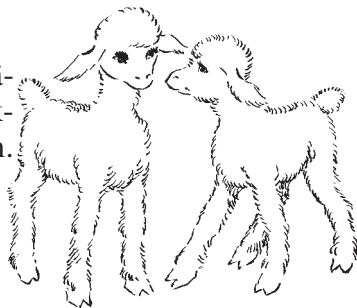
Leirin aiheena on rukous.

Olet tervetullut ystäviesi kanssa viettämään kesäpäiviä yhdessä oppien Jeesuksesta ja hänen lahjoistaan meille mm. laulaen, leikkien ja kuunnellen.

Ilmoittautumiset pastori Markus

Mäkinen-Tainalle 5.6. mennessä

markus.makinen@luterilainen.com

Rippileiri

12.6.-18.6. ja 31.7.-6.8.

Alkaa maanantaina klo 12 lounaalla.

Nuortenpäivät

4.-6.8. 2017

Ilmoittautuminen:

Mika Bergmanille

30.7. 2017 mennessä.

Puh. 040 865 0372.

mika.bergman@luterilainen.com

**SUOMEN
TUNNUSTUKSELLINEN
LUTERILAINEN
KIRKKO**

Toimintatiedot

Helsinki, Fabianinkatu 13 A 1, *jumalanpalvelus* sunnuntaisin klo 11. HPE 11.6., 25.6., 16.7. ja 30.7. Huom! Ei jumalanpalvelusta su 18.6. eikä 9.7. Pyhäkoulu: ole yhteydessä pastori Markus Mäkinen-Tainaan.

Hämeenlinna, Saaristenkatu 22: *jumalanpalvelus* (HPE) klo 15: 4.6., 2.7., 20.8., 3.9., 17.9. *Raamattutunti ja pyhäkoulu* klo 15 (paikka vaihtelee, kysy Dani Puolimatkalta lisätietoja): 13.8., 27.8., 10.9.

Joensuu/Kontiolahti, su 2.7., 13.8. ja 3.9. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 18.

Jyväskylä, Ansaritie 5 A 21, *jumalanpalvelus* 21.5., 4.6., 2.7. klo 16. Parillisten viikkojen sunnuntaisin 13.8. alkaen.

Kokkola, pe 9.6., 28.7., to 17.8. ja pe 8.9. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 18.30.

Kyyjärvi, to 17.8. klo 14 *jumalanpalvelus* (HPE) klo 14.

Lahti, Rajakatu 7, *jumalanpalvelus* (HPE) sunnuntaisin klo 16. Huom! Ei jumalanpalvelusta su 18.6., 9.7., 6.8., 20.8. eikä 3.9. *Raamattutunti* ke 31.5. klo 14.

Pori, Marttala, Valtakatu 7, *jumalanpalvelus* su 11.6. ja 27.8. klo 16

Siitamaaja, Siitamaaja 33, Orivesi: *Jumalanpalvelus* joka sunnuntai klo 11. HPE kuukauden 2. ja 4. sunnuntai. Poikkeus: ei tilaisuutta 28.5. *Lastenleiri* 14-18.6. *Rippileiri* 12.6.-18.6. ja 31.7.-6.8. *Aikuistenleiri* 5-9.7. *Nuortenpäivät* 4-6.8. Syysjuhla 23-24.9.

Tampere, *jumalanpalvelukset* Siitamajalla syyskuun loppuun asti (ks. Siitamaja). *Nuorten aikuisten illat*: ke 31.5., 19.7., 16.8. ja 30.8. klo 18.30. Paikasta lisätietoja Vesa Hautalalta.

Turku, Vähä-Hämeenkatu 12, *helatorstain juhla* 25.5. klo 11. alkaen
Tyrnävä, pe 18.8. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 15.30

Vaasa, Marttala, Kirjastonkuja 1a 10.6., 29.7. 19.8. ja 9.9. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 11.

Äänekoski, su 28.5. *jumalanpalvelus* (HPE) klo 14 ja su 10.9. klo 14.

Pastori Mika Bergman Urheilukatu 24 A 8, 00250 Helsinki.

Puh. 040 865 0372.

mika.bergman@luterilainen.com

Pastori Edward Brockwell Ansaritie 5 A 21. 40520 Jyväskylä.

Puh. 050 433 1100.

edward.brockwell@luterilainen.com

Pastori Vesa Hautala Kullervonkatu 1-3 D 95, 33100 Tampere, Puh. 040 844 5368.

vesa.hautala@luterilainen.com

Pastori Markus Mäkinen-Taina

Siltavoudintie 1 B 16, 00640 Helsinki. Puh. 040 752 1156.

markus.makinen@luterilainen.com

Pastori Kimmo Närhi Luhtikatu 3 A 6, 15500 Lahti.

Puh. 040 7567 659.

kimmo.narhi@luterilainen.com

Pastori Dani Puolimatka Hilpi Kummilan tie 16 A 10 13200 Hämeenlinna. Puh. 044 080 2861. dani.puolimatka@luterilainen.com

www.luterilainen.com

www.pyhäkoulu.fi

Sisällys:

Lutherin ajatuksia lasten kasvattamisesta, Martti Luther.....	102
Kaksi perhettä, MB.....	103
Isä taivaassa, KN.....	104
Yksi ainutsyntyinen Poika, monta lasta, VH.....	105
Henki huutaa sydämissämme: "Abba Isä", EB.....	106
Uusi syntymä Jumalan perheeseen, VH.....	110
Ydinperhe on yhteiskunnan perusta, VH.....	112
Vanhempien hengellinen kasvatusvastuu, DP.....	113
Miksi opetella katekismus ulkoa? DP.....	115
Katekismus kristillisen maailmankuvan välittäjänä, DP.....	118
Ei kurittomalle kasvatukselle, KN.....	120
Lakihenkisyyden vaara kasvatuksessa, KN.....	121
Mitä etsiä puolisossa, KN.....	122
Vanhakirkolliset uskontunnustukset, MB.....	123
Nikean uskontunnustus.....	124
Lapset - kristillisen ja maailmallisen suhtautumistavan ero, DP.....	125
Luterilaiset koulut - miksi? MB.....	129
Korkeampi kutsumus, VH.....	130
Pyhä Henki kirkastaa Kristusta, KN.....	131
Johanneksen kasteesta, MB.....	132
Rajat vapauttavat, MB.....	134
Mark. 10: 13-16. - Lapset pääsiäisjuhlassa.....	136
Sillan rakentaja - piirros.....	137
Ilmoitus ja kirjoja.....	138
Toimintatietoja.....	140-143
Kansi: Kahden perheen elämää, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: FI74 5700 0220 0405 23,
Helsinki: FI75 1270 3000 0189 73. Luterilainen-lehti, tilausmaksut ja lahjoitukset
Luterilaiselle: FI15 8000 1700 3033 09.Kirkkokunta: 1) FI86 2205 1800 0215 59.
Pyydetään merkitsemään viitenumerot seuraavasti: kotimaan työ 4200, ulkolähetys
7003, opintorahasto 7100. 2) Kirjamyynti FI44 8000 1801 4770 85.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.
Tilauhinta 2017: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e
Toimitus: Päätoimittaja: : Mika Bergman, Urheilukatu 24 A 8, 00250 Helsinki.
Puh. 040-8650372. Sähköposti: mika.bergman@luterilainen.com
Taitto ja kuvitus: Kimmo Pälikkö.
Tilaukset, osoitteenmuutokset yms. pyydetään lähettämään joko tavallisena
postina tai sähköpostina os.: Luterilainen c/o Johanna Hautala, Kullervonkatu
1-3 D 95, 33100 Tampere, puh. 044-296 5767.
Sähköposti: johanna.hautala@luterilainen.com. Jos se ei ole mahdollista, niin
muutokset voi antaa puhelimitse päätoimittajalle.
Tilauksmaksut, Luterilainen-lehden pankkitilille numero: FI15 8000 1700 3033 09
Kirkon internet-sivut: www.luterilainen.com